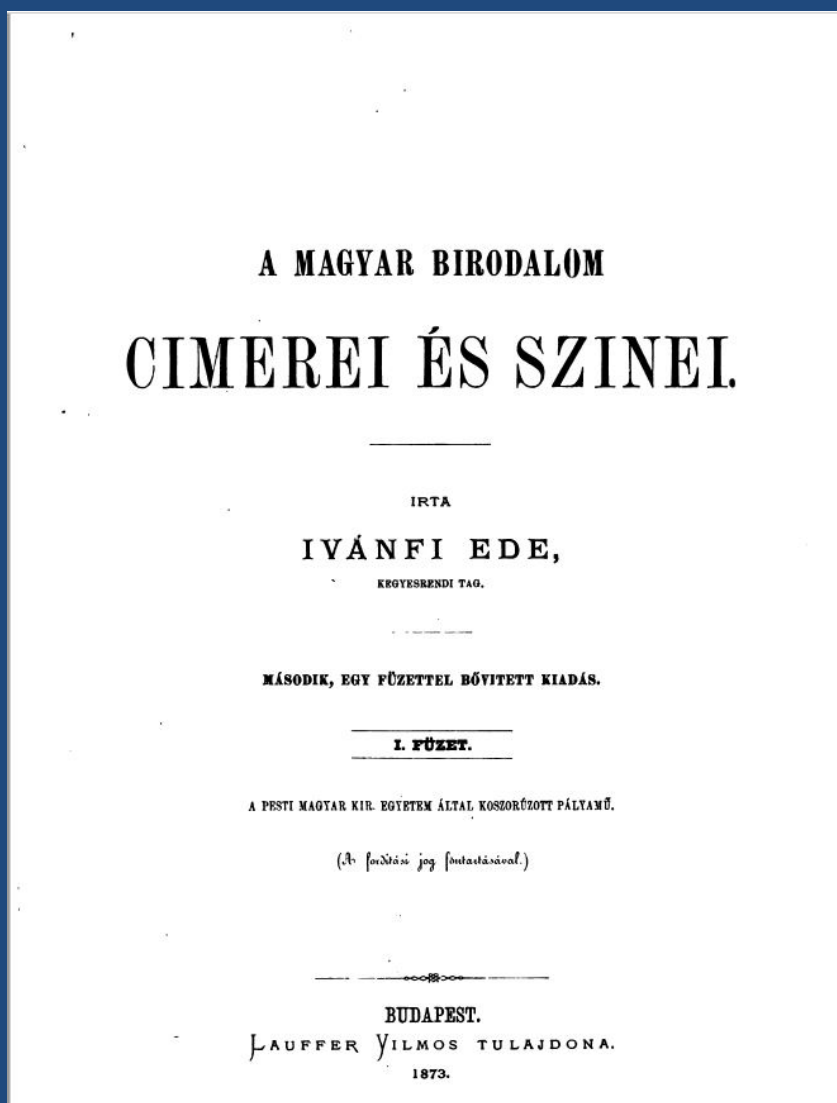

A MAGYAR CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ EGYESÜLET KIADVÁNYA

Ivánfi Ede: *A magyar birodalom címerei és színei*, Budapest 1873

V. évfolyam, 4. szám

2015

IMPRESSZUM

Matrikula

a

MAGYAR

CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ

EGYESÜLET

kiadványa

matrikula@macse.hu

Felelős kiadó: Dr. Kollega Tarsoly István

Szerkesztő: Dr. Hatvany Béla Csaba

Szaklektor (történelem, genealógia, heraldika):

Babcsányi Judit és Babcsányi István

Szaklektor (számítástechnika): Lerch János

Nyelvi lektor: Babcsányi Judit és Babcsányi István

Megjelenik évente négyszer: március, június, szeptember és december hónapokban. A kiadvány szabadon és csakis díjmentesen terjeszthető. Kéziratokat a szerkesztő e-mail címére várunk legkésőbb a megjelenési hónap elsejéig. A cikkek tartalmáért, beleértve a cikkhez kapcsolódó képanyagot is, a szerzők felelnek.

V. évfolyam 4. szám

© MACSE 2015

TARTALOM

Dr. Babós Lajos: <i>Egy hétköznapi család nem éppen hétköznapi családfája</i>	1
Mincsik Veronika: <i>A keresztnévadási szokások hét szatmári településen 1796 és 1895 között a református keresztelési anyakönyvek alapján (Csenger, Csengerújfalú, Komlódtótfalu, Nagygéc, Porcsalma, Szamosangyalos, Ura)</i>	7
Szerzőink figyelmébe	49
Matrikula 2015 tartalomjegyzék	51

Egy hétköznapi család nem éppen hétköznapi családfája

Dr. Babós Lajos, Budapest (dr.babos.lajos@gmail.com)

Mindig megkérdezik, akármikor csak szóba kerül, hogy ha valakinek családfakutatást végzek: na, és meddig sikerült visszamenni? Ilyenkor aztán elmosolyodok magamban ezen a naiv kérdésen, hiszen visszamenni addig lehet, amíg ezt az anyakönyvek, összeírások, archívumok és korabeli dokumentumok engedik. Nem ez a lényeg, hanem az, hogy előre, előremenni, vagyis a kortársak, az élők felkutatása az igazi kihívás. Miért is? Mert van egy áthatolhatatlan fal, nevezetesen az adatvédelmi törvény, amely egyre jobban bebetonozódik. (Kezdetben ugyebár volt a 90-60-30-as korlát, amit sikerült napjainkra 100-70-30-ra feltornáznunk, sőt már 110-zel is találkoztam.) Azért vannak repedések is ezen a falon, melyen keresztül be lehet kukucskálni. Például a házassági anyakönyvekben szereplő születési dátumok, a temetői nyilvántartások, a helyi hírmondókban büszkén újságolt újszülöttek születési dátumai vagy a plébániákon ügyeletet tartó idős nénikék, kiknek halvány dunsztjuk sincs az adatvédelemről és örömmel fellapozzák az anyakönyveket, hogy valami hasznosat is csináljanak unalmukban.

De tényleg, mindenki csak „vissza akar menni”! Akárhány családfát is készítettem, mindig a legtávolabbi ősökre voltak kíváncsiak a megbízóim, az oldalági leszármazottakat nem igen érdekelte senki. Engem viszont annál inkább. Ezért hát elhatároztam, hogy apai ágon feltérképezem a családomat a legteljesebb mértékben, 100 %-osan. Mint egy faltörő kos nekimegyek az adatvédelmi törvénynek és réseket ütök rajta. 10 éves kutakodás után végül is sikerrel jártam. De milyen áron? Álnoksággal, csalással, hazudozással, megvesztegetéssel. (Ezért tuti, hogy a pokolra fogok kerülni!) Csak egy-két esetet említenék meg, regényt tudnék írni egyébként a kalandos tapasztalataimról.

Áthágva a törvényeket

X,Y-ről csak annyit tudtam a temetői nyilvántartásból, hogy mikor halt meg. Hogy voltak-e leszármazottjai, ezt szerettem volna megtudni. Gondoltam, hogy aki eltemette, az biztos tud majd felvilágosítást adni. Kérdeztem is a temetőt, de kapásból visszautasítottak, hogy ilyen információt ők nem adhatnak ki. Küldtem hát egy ajánlott levelet az igazgatónőnek, melyben leírtam, hogy egyedül élek magányosan, nincs senkim a világon, nem tudom, hogy meddig élek még, ez az utolsó lehetőségem, hogy az unokatestvére(i)mmel találkozhaszak, ha még egyáltalán él(nek), ha van(nak). (Majdnem elsírtam magam, mikor befejeztem a levélírást, úgy megsajnáltam magam.) Hamarosan kaptam is válaszlevelet, melyben több oldalon a vonatkozó törvényeket kivonatolták, miszerint kinek és milyen adatok szolgáltathatók ki. El sem olvastam ezeket, rögvest a kukába hajítottam, miközben morgolód-

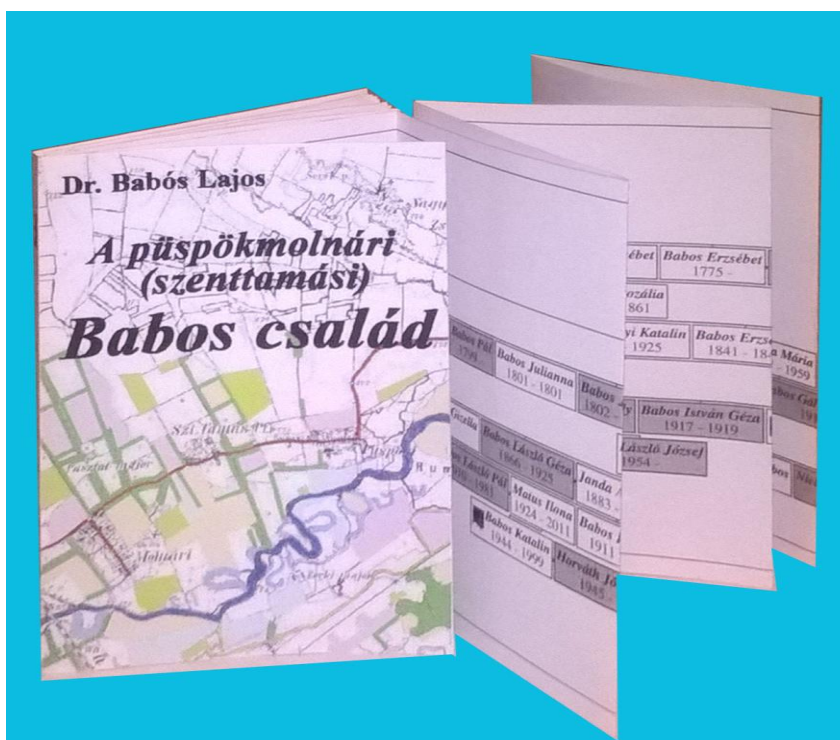
tam egy kicsit, no, ez nem jött be. Aztán két hét után csörrent a telefon, az igazgatónő hívott. Mélységesen exkuzálta magát, hogy ő hivatalból nem járhatott el másként, de emberiességi okokból engem megért, és megmondta a "kapocs" nevét és címét. (Ekkor megint a sírás környékezett, de most a hálától és a boldogságtól.) Innentől sem volt sétagalopp azonban az út, mert az illető azóta elköltözött, de végül csak rátaláltam az ominózus unokatestvére, aki – és most tessék megkapaszkodni! – két utcasarokra lakik tőlem.

Több anyakönyvezetőt is megvesztegettem, – no nem pénzzel –, hanem személyre szóló dedikált könyveimet küldtem meg nekik. (Volt, akit személyesen is felkerestem.) Mindenkor sikerrel jártam ezzel a megkönyékezési módszerrel kihasználva azt a gyarló emberi tulajdonságot, hogy mindenkit lehet kenyerezni.

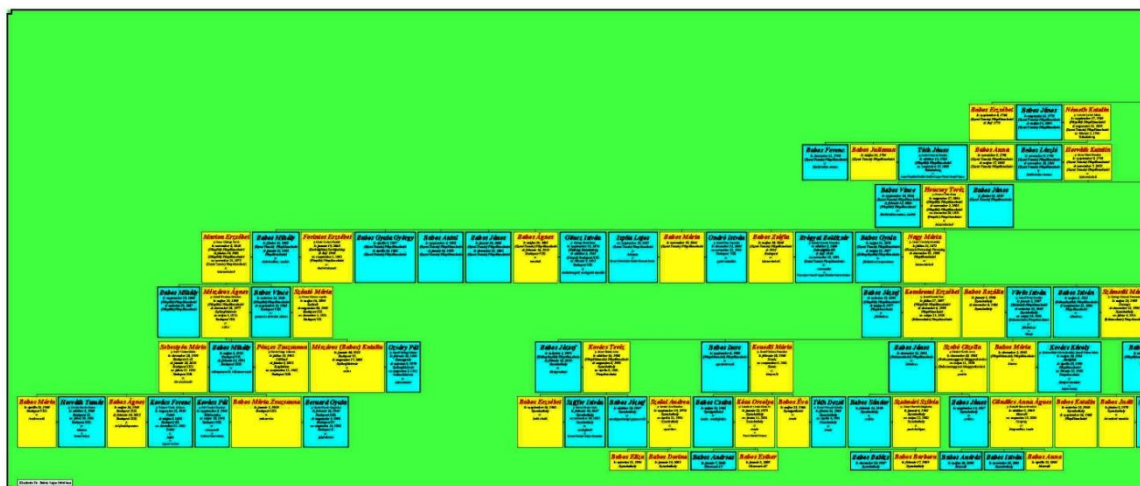
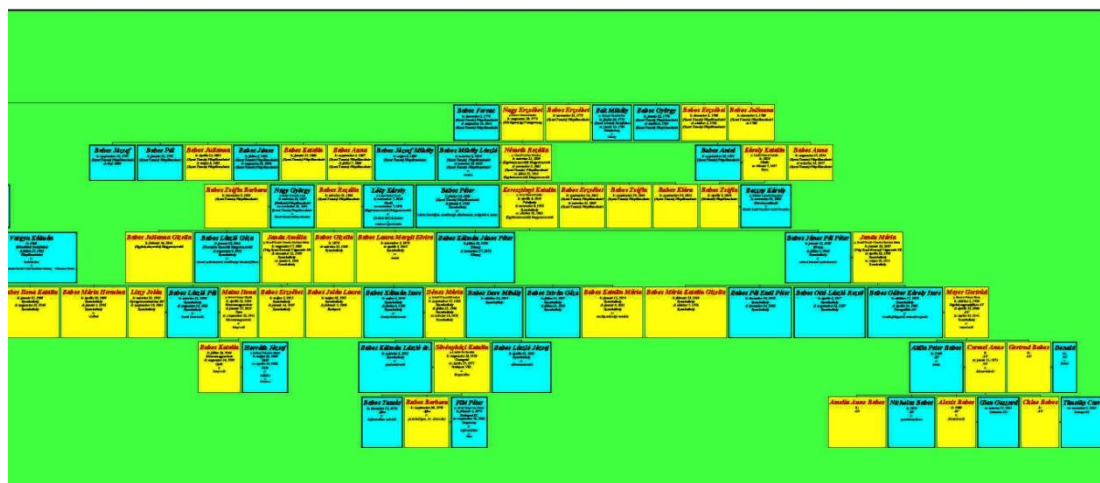
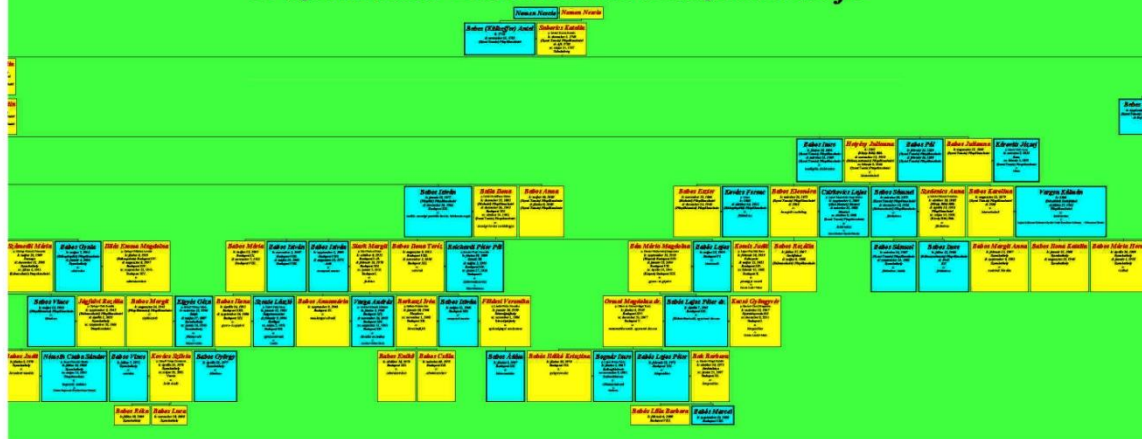
Aztán egy ismerős, annak a barátja, és annak is az ismerőse révén kapcsolatba léptem olyan valakivel, aki a központi nyilvántartásból le tud kérdezni adatokat. Mikor már a közelségébe kerültem az illetőnek, megmutattam neki, hogy milyen családfákat tudok én készíteni. (Ez volt a beetetés.) Mondta is, hogy ő is szeretne egy ilyen családfát. Nem kis munkával el is készítettem neki, mire kérdezte, hogy mivel tartozik. Naná, hogy csak lakcímetek kértem, melyeket meg is kaptam.

A Babos családkönyv

Kicsi, jelentéktelen hétköznapi a családom. A családfában is csak 137 Babos név szerepel, a házastársak, azok szüleinek és gyermekeinek a neveivel együtt összesen 434 név. Nem volt az őseim között híres ember, nagybirtokos, mesterember vagy hivatalnok, zömében földművesek, zsellérek voltak.

A családkönyv

A szenttamási Babos család nemzedékrendje

A kiterített leszármazási tábla három részletben

A családkutatás eredményeit egy digitális könyv formájába öntöttem (94 oldal), az alábbi fejezetekre bontva.

1. *Prológus*: érdekes statisztikai adatok ikrekről, házasságokról (másod- és testvérházasságokról, átlagos és max. életkoráról, elhalálozásokról stb.
2. *Névmutató*: a fán szereelő személyek index-mutatói
3. *Babos Antal leszármazottai*: részletes adatbázis
4. *Idővonal*: kor szerinti kimutatás
5. *Foglalkozások*
6. *Érdekességek*: korabeli dokumentumok (térképek, anyakönyvi beírások, összeírások, újsághírek stb.) gyűjteménye
7. *Mihály és fia, valamint a többiek*: családtörténetek okiratokkal alátámasztva
8. *Fotóalbum*: 70 portréval
9. *Szülinaposok*: 2016-ban (40 élő személy)
10. *Akikért a gyertya ég*: 19 megmaradt síremlék fotója 5 helyszínről
11. *Családfa*: leszármazási tábla (9 generáció)
12. *Az út, melyet végigjártam*: visszaemlékezés a családfakutatás rögzös útjára
13. *Meghívó*: a 2018-as Baboscsalád-találkozóra

Üröm az örömben

Mikor nekikezdtem a családfám kutatásához abban bíztam, hogy egy jó kis nemességre fogok rátalálni: lesz nemeslevél, kutyaőr meg címer. Ezzel szemben a legtávolabbi ősöm egy nevesincs lelencyerek volt, akinek az örökbefogadó szülők adtak nevet hat éves korában. Amikor ősöm már béresként a nemes Babos családnál dolgozott, nehezen kiejthető németes hangzású neve helyett társai egyszerűen csak Babosnak nevezték. Ezen a néven nősült is meg, s hullajtotta el magvait.

Képcsarnok

Arra is kíváncsi voltam, hogy távoli őseim kik voltak, ezért DNS vizsgálatot csináltattam. Reménykedtem, hogy elődeim ősmagyarok voltak, akik Árpád vezérletével jöttek a Kárpát medencébe, vagy netán avarok, kunok leszármazottjai lennének? E téren is csalódnom kellett, ugyanis őseim már hatezer évvel ezelőtt itt tanyáztak az úgynevezett vonalas kerámia kultúra idején. A több százezer forintos vizsgálat eredményeként azonban még megkaptam néhány száz 20-30-ad unokatestvérem elérhetőségét a nagyvilágban, valamint érdekességként azt a tényt is közölték, hogy Lev Tolsztoj is (anyai nagyanyám orosz volt), meg a világ második, ma élő leggazdagabb embere is rokonom. Ez utóbbival természetesen nem sikerült kapcsolatba lépni.

Sajnos akadtak egy páran, akik megtagadták az együttműködést. Volt, aki csak annyit mondott, hogy „csak”, volt, aki pedig a kedves, testvéri hangú levelemre még csak nem is válaszolt. Ausztráliai rokonaim pedig egyenes megkértek, hogy felejtsem el őket, ne zavarjam többé őket, pedig küldtem nekik minden szépet és jót. (Őket valahogy megértem, mivel a nagyapjuk rendőrfőnök volt a Horthy korszakban, gondolom üldözte a komcsikat becsülettel, és amikor a ruszók bejöttek, elhagyta az országot félve az elszámoltatástól. Később a hidegháborús hangulat is fokozhatta a félelmét, ezért minden magyar kapcsolattól elzárkózott, és nevelte gyermekeit ebben a szellemben. Ezért hitték azt, hogy megkeresésem, miszerint unokatestvérek, rokonok vagyunk, nem más, mint egy beugratós trükk csupán.) De azért sikerült egy kis kitérővel beillesztenem a családfába őket meg azokat is, akik nem voltak a partnereim.

Síremlékek

Akinek csak tudtam, megküldtem az elkészült családfát. 40 élő Baboshoz juttattam el e-mailben az anyagot kiegészítve színes mellékletekkel. Mit gondol a kedves olvasó, hányan jelezték vissza, hogy – no, nem azt, hogy köszí, hanem csak azt, hogy – megkaptam? És most tessék másodszor is megkapaszkodni: egyetlen egy valaki! Én azért mégis úgy vélem, megérte a sok fáradozás, az utókor bizonyára majd meg fogja becsülni a munkámat.

Ui.: Az élők felkutatása olyannyira szenvedélyemmé vált, hogy legközelebb a barátomnak készített családfába egy, még meg nem született utódot is beírtam ismerve a szülés várható időpontját, valamint a magzat nemét és tervezett nevét. Szerencsére a várandós anyuka nem volt babonás, sőt még örült is annak, hogy leendő gyermeke még a születése előtt bekerül a történelembe.

A keresztnévadási szokások hét szatmári településen 1796 és 1895 között a református keresztelési anyakönyvek alapján

(Csenger, Csengerújfalú, Komlódtótfalu, Nagygéc, Porcsalma, Szamosangyalos, Ura)

Mincsik Veronika, Debrecen, Miskolc (mincsikveronika@gmail.com)

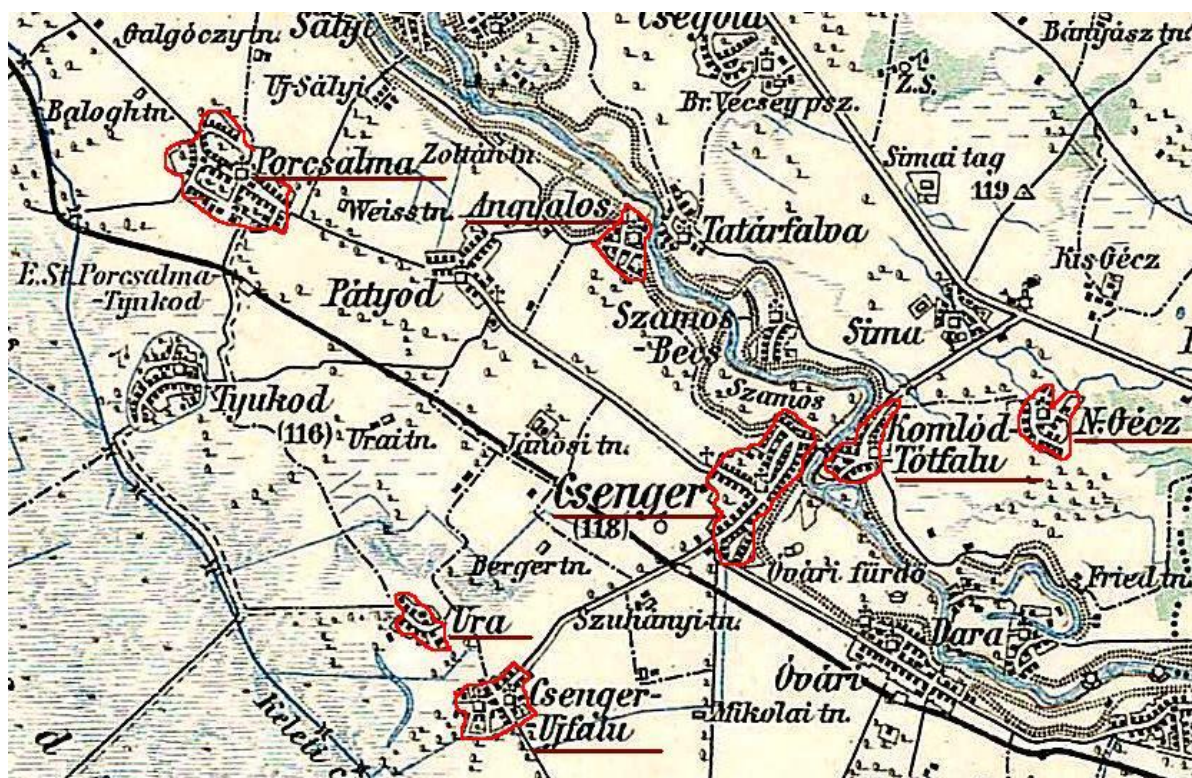
A tanulmány célja felkutatni és feltárni, hogy milyen keresztnévadási szokások voltak a Szatmár megye Csengeri járásában található kiválasztott hét település református lakói körében. Melyik név kedveltsége volt gyakoribb, és az idő előrehaladtával hogyan változott. Milyen változás figyelhető meg a gyakori neveknel az esetleges túlterheltség kialakulásakor, amikor egy bizonyos nevet már túl sokan viseltek azonos vezetéknévvel, ami az egyének magyarázkodás nélküli megkülönböztetését is nehezíthette. Ebből kifolyólag mikor és milyen ütemben jelenik meg igény az újabb nevek használatára, azokat milyen forrásból merítik, a település mely lakói juttatják a köznép elfogadására, milyen irányban terjedt a települések között. Utóbbi vizsgálat csak a ritkább nevek esetében sikeres, az általánosan használt gyakori neveket bemutatás végett mégis közlöm.

A tanulmány megírásához a református születési anyakönyveket használtam, melyeket egyrészt az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza kutatótermeiben, másrészt a Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárában, Nyíregyházán kutattam, illetve magánadatbázisból merítettem.

A vizsgált települések a mai Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legkeletibb részén, Szatmárnémetitől nagyjából 20-30 km-re nyugatra, egymás szomszédságában egy nagyjából 20x10 km-es területen helyezkednek el.

Mindegyik vizsgált településen a lakosság túlnyomórészt református. Számottevő görög katolikus lakossággal Csengerben, Csengerújfaluban és Urában, római katolikusokkal szintén Csengerben találkozhatunk. A vizsgálatot a csak a református lakosság körében végeztem el a megfelelő református keresztelési anyakönyvek alapján.

Ura a csengerújfalusi református egyház filiája volt, így az anyakönyveket együtt, utóbbi helyen vezették, kivéve 1823 és 1838 között, amikor különvált a két település anyakönyvezése. Az együtt vezetett időszakban az egyes urai kereszteléseknél feltüntetésre került a lakhely, amely a korábbi időkben akár el is maradhatott, mindenesetre a vizsgálat során a bejegyzések tartalmát vettem alapul.

1. kép: a vizsgált települések elhelyezkedése¹

Az 1784-1787 évi népszámlálás² alapján a hét település lakossága a következő képet mutatja:

Csenger 1432 fő, 289 család (mezőváros),
 Csengerújfalú 550 fő, 109 család,
 Komlód-Tótfalu 411 fő, 77 család,
 Nagygéc 214 fő, 40 család,
 Porcsalma 684 fő, 129 család,
 Szamosangyalos 557 fő, 105 család.

Az Ecsedi láp által elöntött Ura ebben az időben gyakorlatilag még lakatlan volt, a XVIII. század elején azonban gyorsan visszatelepült.

Megjegyzendő, hogy a nagygéci anyakönyv 1797 és 1798. évi lapjai hiányoznak, így a vizsgálatban itt 98 évet veszünk alapul.

A vizsgált 100 év leforgása alatt 15374 gyerek született a 7 vizsgált településen.

Figyelembe kell vennünk azonban, hogy nem minden megszületett gyermek kapott keresztnévet. Eleinte a korai halál miatt kereszteleetlenül elhunyt gyermekeket nem írták be a keresztek közé, hiszen nem lettek megkeresztelve, idővel azonban az anyakönyvezés kezdet felvenni a születési funkciót. Ezek szerint írtak „halva született”, „keresztnévet nem kapott”, „kereszteleetlen”, „keresztvizet

¹ III. katonai felmérés, <http://lazarus.elte.hu/hun/digkonyv/topo/200e/40-48.jpg> (kivágot)

² www.szabarchiv.hu

nem ért”, „félholt” tartalmú bejegyzéseket. Ezek a formulák Porcsalmán csak 1826-tól, Komlódtótfaluban, Nagygécen, Csengerben és Urán az 1850-es évektől, Csengerújfaluban és Szamosangyaloson csak az 1860-as évektől jönnek gyakorlatba, azelőtt a keresztleetlen gyermekeket egyáltalán nem jegyezték be, azokat csupán a temetési anyakönyvekben lehetett megtalálni. Számarányuk nem jelentős, a vizsgálat kimenetelét nem befolyásolják.

Ezen kívül figyelembe kell vennünk, hogy – bár nem volt elterjedt divat, de mégis voltak szülők, akik – főleg az időszak végén – két, esetleg három keresztnévet adtak gyermekeiknek. Későbbiekben erről még szó lesz. A vizsgálat minden esetben a nevek összdarabszámán alapult. Tehát ha egy gyermek János és József nevet is kapott, mindkét névnél beszámítottuk a darabszámba.

Minden településen megfigyelhető, hogy a születő gyermekek száma a népszaporulattal az idő előrehaladtával növekszik.

Leggyakrabban adott keresztnévek

Nézzük meg, hogy az egyes településeken melyek azok a keresztnévek, amelyeket a leggyakrabban adtak a keresztelesek alkalmával 1796 és 1895 között: (A vizsgált települések mögött számukat tekintve csökkenő sorrendben találhatóak a keresztnévek.)

Csenger:

Fiúk: József, László, Sándor, István, Pál

Lányok: Julianna, Zsuzsanna, Eszter, Erzsébet, Rozália

Csengerújfalu:

Fiúk: József, Sándor, János, András, László

Lányok: Erzsébet, Eszter, Rozália, Zsuzsanna, Julianna, Borbála

Komlódtótfalu:

Fiúk: József, János, Ferenc, István, Pál

Lányok: Julianna, Zsuzsanna, Rozália, Borbála, Eszter

Nagygéc:

Fiúk: József, János, Ferenc, István, Sándor

Lányok: Julianna, Erzsébet, Mária, Zsuzsanna, Eszter

Porcsalma:

Fiúk: József, Sándor, István, Ferenc, László

Lányok: Julianna, Eszter, Zsuzsanna, Mária, Éva

Szamosangyalos:

Fiúk: József, Ferenc, Lajos, László, István

Lányok: Julianna, Zsuzsanna, Erzsébet, Mária, Borbála

Ura:

Fiúk: József, István, Sándor, András, Mihály

Lányok: Erzsébet, Eszter, Zsuzsanna, Julianna, Rozália

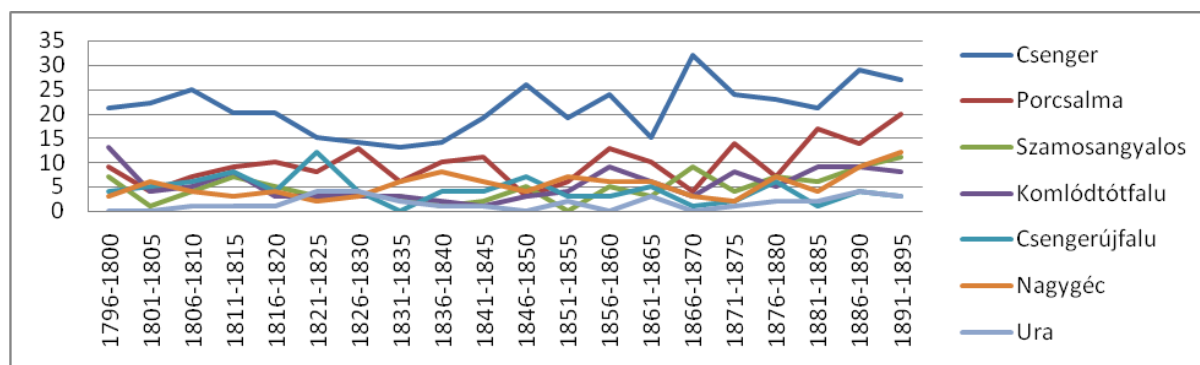
Egyes keresztnévek vizsgálata

Az egyes keresztnéveket szemügyre véve érdekes képet kaphatunk és különböző dolgokat állapíthatunk meg egy-egy keresztnévről, illetve az egy-egy településen alakuló névadási szokásokról. A vizsgált keresztnévek után álló szám azt jelzi, hogy hány gyermek nevében szerepel az adott keresztnév. A százalékadat pedig, hogy az azonos nemű gyermekek között milyen százalékos arányban jelenik meg az adott keresztnév. A grafikonok a vizsgált keresztnévet kapott gyermekek öt éves terminusokban összegzett adataiból készültek a településen kapott nevek darabszámaiból, így azok nem százalékos arányok. A lábjegyzetekben viszont az eredetileg évekre bontott adatokból készült megfigyelések szerepelnek.

Férfinevek

József:

Csenger: 423 fő; 13,2% / Csengerújfalú: 87 fő; 12,6% / Komlódótfalu: 109 fő; 16% / Nagygéc: 106 fő; 17,4% / Porcsalma: 193 fő; 11,4% / Szamosangyalos: 94 fő; 11,1% / Ura: 32 fő; 12,3%

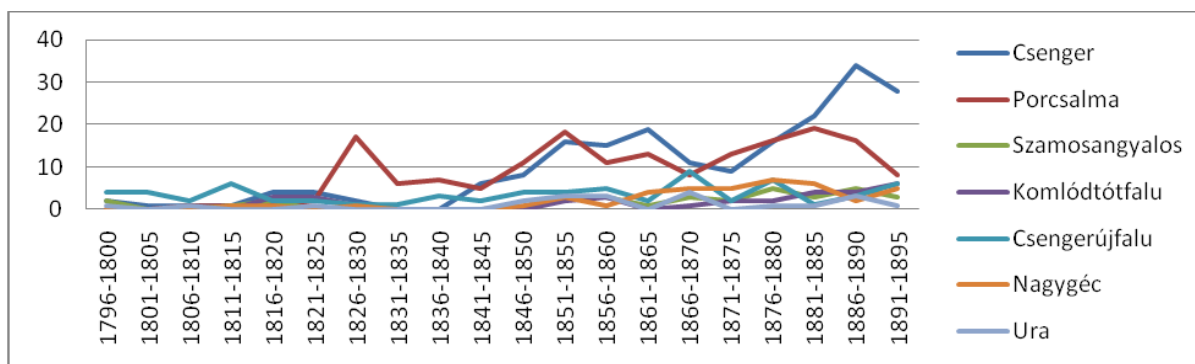
Minden vizsgált településen a legelterjedtebb, mondhatni túlerhelt keresztnév. Ezen belül is a legnagyobb arányszámban Nagygécen fordult elő, ahol a kereszteltek közel egy ötöde a József nevet kapta! Minden településen 10 % feletti az előfordulási arány. Jelenléte mindenütt folyamatos - Ura³ kivételével, ahol 1806 előtt nem fordul elő, de átlagban itt is a leggyakrabban névvé válik. Érdekesség, hogy Csengerben⁴ minden évben kereszteltek Józsefet, évenként nemcsak egy, hanem 3-6 vagy akár ennél több alkalommal is.

Sándor

Csenger: 200 fő; 6,1% / Csengerújfalú: 70 fő; 10,2% / Komlódótfalu: 31 fő; 4,5% / Nagygéc: 42 fő; 6,9% / Porcsalma: 175 fő; 10,3% / Szamosangyalos: 33 fő; 3,9% / Ura: 21 fő; 8%

3 1806-os megjelenése után 1820-tól gyakoribb. Átlag 3 fő/10 év; gyakoribb 1821 és 1829, ill. 1884-1895 közt.

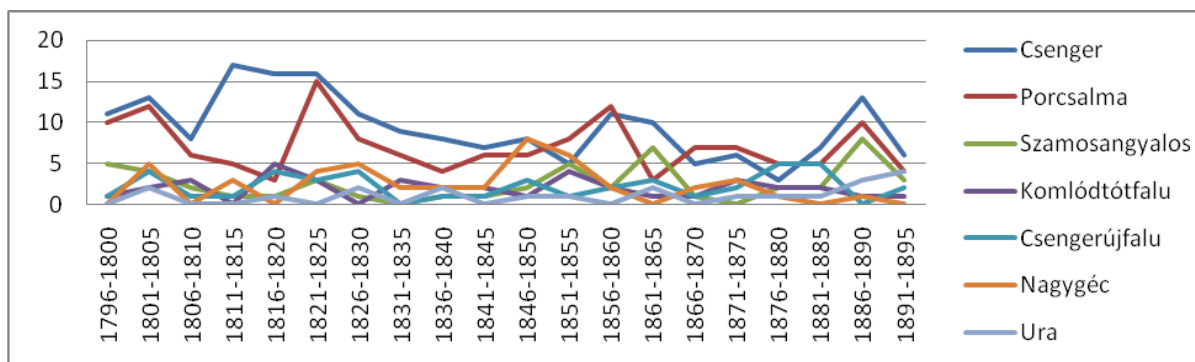
4 1821-1840 közt 2-3 fő/év az átlag, 1866-1895-ig 5-6 fő/év. Egyéb időszakokban kb. 4 fő/év az átlag. 1891-ben 10.

Porcsalmán⁵ és Csengerújfaluban⁶ jelenik meg a legnagyobb, Szamosangyaloson⁷ pedig a legkisebb arányban. Míg Csengerben⁸, Csengerújfaluban, Szamosangyaloson és Urában az 1700-as évek legvégén is jelen van, Nagygécen⁹, Porcsalmán, Komlódtótfaluban¹⁰ az 1810-es években illetve annak végén jelenik meg. Porcsalmán az 1830-as évektől, Csengerben az 1840-es években ugrás-szerűen megnő a gyakorisága, szinte évenként megjelenő keresztnévvé válik. Csengerújfaluban is ekkoriban, Szamosangyaloson és Urában¹¹ pedig 10 évvel később lesz gyakoribb, valamint 10 év elteltével Nagygécen is.

István:

Csenger: 191 fő; 5,9% / Csengerújfalú: 42 fő; 6,1% / Komlódtótfalu: 39 fő; 5,7% / Nagygéc: 46 fő; 7,5% / Porcsalma: 142 fő; 8,4% / Szamosangyalos: 51 fő; 6% / Ura: 21 fő; 8%

Mivel máig közkedvelt név, előfordulására különösebb magyarázat nem mutatható ki. Porcsalmán és Urában jelenik meg a legnagyobb arányban. Komlódtótfaluban, valamint éppen a legnagyobb

5 1809-ben jelenik meg először, és 1825-ig ritka. 1826-tól gyakrabban, ekkortól évenként 2-3-szor, sőt 4-6-szor is előfordul.

6 1798-tól folyamatosan jelen van, 1815-ig gyakrabban; 1816-36-ig ritkulás, 1837-től egyenletes, 5 évenként átlag 4 fő.

7 1797-1819-ig ritka, mindössze 5 fő; majd 1851-ig hiányzik. 1852-től gyakoribb, és 1895-ig 28 alkalommal, 36/5 év.

8 1798 és 1841 között 15 fő. 1842-1895 között 185-ször adták, évi 2-6, sőt olykor 9-10 alkalommal is.

9 1811-ben jelenik meg, és 1859-ig csak 7 Sándor született. 1860-tól gyakorivá válik.

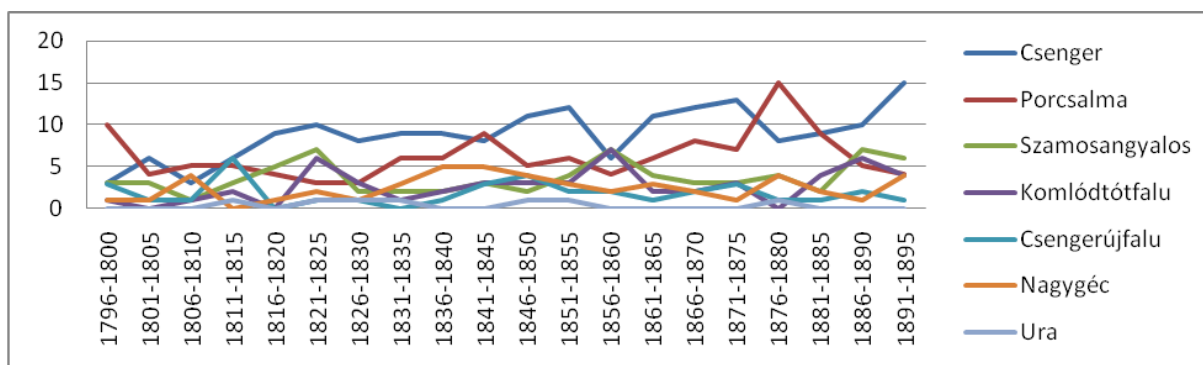
10 1817-ben jelenik meg, és 1828-ig 7 fő. 1829-1851 között kimarad, majd 1852-től ismét gyakoribbá válik.

11 míg 1800-1823 között mindössze 3, 1848-tól 1895-ig 18 Sándor született.

településen, Csengerben¹² van jelen a legkisebb arányban. Mindennek ellenére egyedül Csengerben és Porcsalmán ritka az az év, amikor nem születik István – mivel ezek a legnagyobb lélekszámú települések. Csengerben, Porcsalmán¹³, Szamosangyaloson¹⁴ és Nagygécen¹⁵ a névadási gyakoriság hullámszerűen, az időnkénti név-terheltségtől függően váltakozik, míg Csengerújfaluban, Komlódtótfaluban és Urában mondhatni egyenletes a név jelenléte. Az 1810-es és 1830-as évek között gyakrabban jelenik meg mind Csengerben, Szamosangyaloson, Nagygécen és Csengerújfaluban. Egyaránt ritkább időszak Csengerben, Nagygécen és Szamosangyaloson az 1870-1880-as évek, viszont ugyanakkor Csengerújfaluban gyakorivá válás figyelhető meg.

Ferenc:

Csenger: 179 fő; 5,5% / Csengerújfalu: 35 fő; 5,1% / Komlódtótfalu: 54 fő; 7,9% / Nagygéc: 49 fő; 8% / Porcsalma: 127 fő; 7,5% / Szamosangyalos: 73 fő; 8,6% / Ura: 7 fő; 2,6%

Közkedvelt, mai napig gyakori név az egész időszakban. Terheltebb Szamosangyalos (százalékos megjelenése itt a legnagyobb), Komlódtótfalu és Nagygéc településeken, viszont Ura¹⁶ községben kereszteltek a legkevesebb fiút erre a keresztnévre. Az időszak második felében Csengerben¹⁷, Komlódtótfaluban¹⁸, Porcsalmán a név gyakoribbá válása figyelhető meg, míg Csengerújfaluban¹⁹, Nagygécen²⁰ egyenletes jelenlét figyelhető meg.

László:

Csenger: 207 fő; 6,5% / Csengerújfalu: 47 fő; 6,8% / Komlódtótfalu: 29 fő; 4,2% / Nagygéc: 30 fő; 4,9% / Porcsalma: 124 fő; 7,3% / Szamosangyalos: 60 fő; 7,1% / Ura: 7 fő; 2,6%

¹² 1795-1810-ig átlag 2 István évente, 1811-25 között a leggyakoribb, átlag 3-4 fő/év. A legritkább időszak 1866-80, átlag évi egy fő.

¹³ 1796-1803-ig évenként 2-6 fő, 1804-1820-ig 1-2 fő, 1821-től 1-4 fő, 1833-tól pedig 1-3 fő kapta.

¹⁴ gyakoribb az 1798-1826-ig, az 1850-1865-ig és az 1884-től terjedő időszak.

¹⁵ három sűrűbb időszakot állapíthatunk meg: 1821-1833, 1843-1855, és 1867-1876 között.

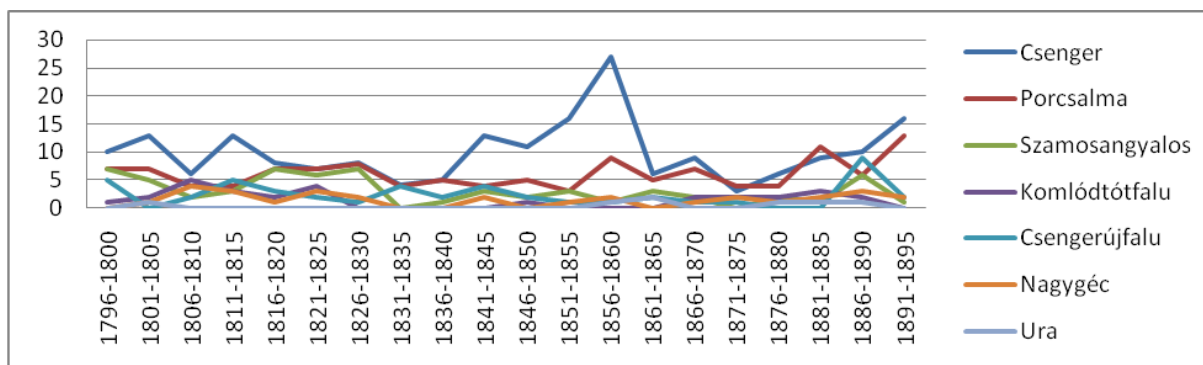
¹⁶ 1813 és 1876 között van jelen felbukkanásszerűen egy-egy Ferenc.

¹⁷ 1818-ig évenként 1-2 fő, 1844-ig 1-3 fő, ezután évenként 4-5, akár 6 Ferenc is.

¹⁸ 1798 és 1820 között 4, 1821-1828 közt 9 fő. 1829-től egyenletes, 1-3 fő/év, max. 5 éves kihagyások. 1796-1845 között 19-en, 1846-1895 közt 35-en kapták ezt a nevet.

¹⁹ 1796-1845 között 17-en, 1846-1895 között 19-en kapták.

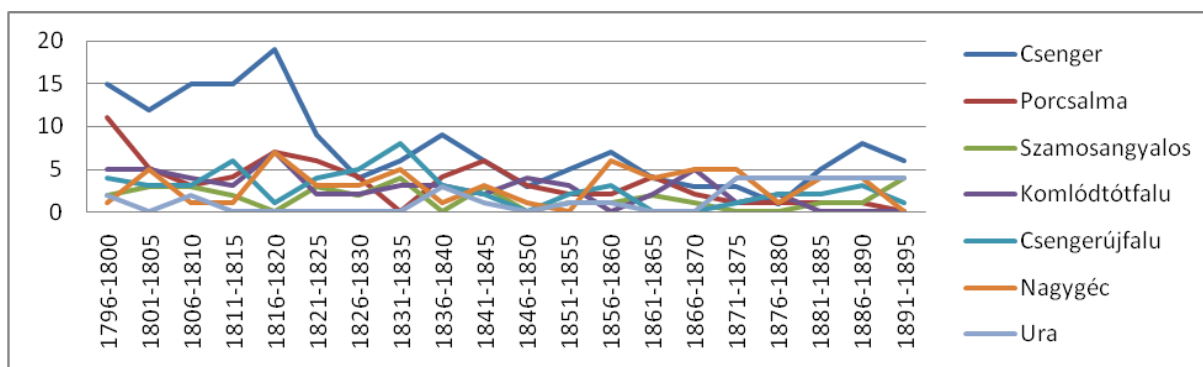
²⁰ 1796-1845 között 23, 1846-1895 között 26 Ferenc.

Közkedvelt, általánosan használt név. Porcsalmán és Szamosangyaloson jelenik meg a legnagyobb gyakorisággal, a legkisebb arányban pedig Urában²¹. Csengerben²² és Porcsalmán folyamatosan jelen van, utóbbi helyen azonban az 1830-as évek végén és az 1840-es évek elején ritkul, éppen ez idő alatt Szamosangyaloson²³ is csökken a név gyakorisága, Komlódtótfaluban²⁴ sem adják annyiszor, mint annak előtte, és Csengerben is ez idő alatt adják a legkevesebb László nevet.

János:

Csenger: 156 fő; 4,8% / Csengerújfalú: 53 fő; 8,4% / Komlódtótfalu: 53 fő; 7,8% / Nagygéc: 60 fő; 9,8% / Porcsalma: 68 fő; 4% / Szamosangyalos: 33 fő; 3,9% / Ura: 15 fő; 5,7%

Közkedvelt név, melynek használatára nem mutatható ki különösebb hatás. A legnagyobb gyakorisággal Nagygécen²⁵ és Csengerújfaluban²⁶ adják ezt a keresztnévet, mindkét helyen folyamatosan jelen van a vizsgált időszakban. Az 1850-es évek után több helyen is ritkulás figyelhető meg, mint pl. Szamosangyaloson²⁷, az 1820-as évektől Csengerben drasztikusan²⁸ csökken. Az 1860-as évektől

²¹ 1804 után csak 1859-től 1863-ig, valamint 1878-tól 1887-ig jelenik meg.

²² 1812-ig évi akár 5, 1813-tól évi 1-2 fő. 1843-tól gyakrabban, évi 5-7 fő. A 60-as évektől ritkul, és a 90-es évektől újra sűrűsödik. A legritkább időszak 1831-1840, a legsűrűbb pedig 1854-1863.

²³ 1796-1829-ig gyakori keresztnév (35 fő), majd 1830-tól csökken a név gyakorisága.

²⁴ 1796-1825 közt egyenletes, 1826-68 közt szünetel. 1869-től látható ismét egy hullám, kb. két évenként születik 1 fő.

²⁵ 1-1 év kihagyással évi 1-2 fő. 1808-1814 közt nem adták, majd egy sűrűbb és egy ritkább időszak után 1856 után 3-5 fő/év.

²⁶ 1820-ig évi 1, ritkábban 3 fő. 1836 után ritkul, 1859-1874 közt teljes kimaradás, majd egyenletessé válik, 2-3 fő/5év.

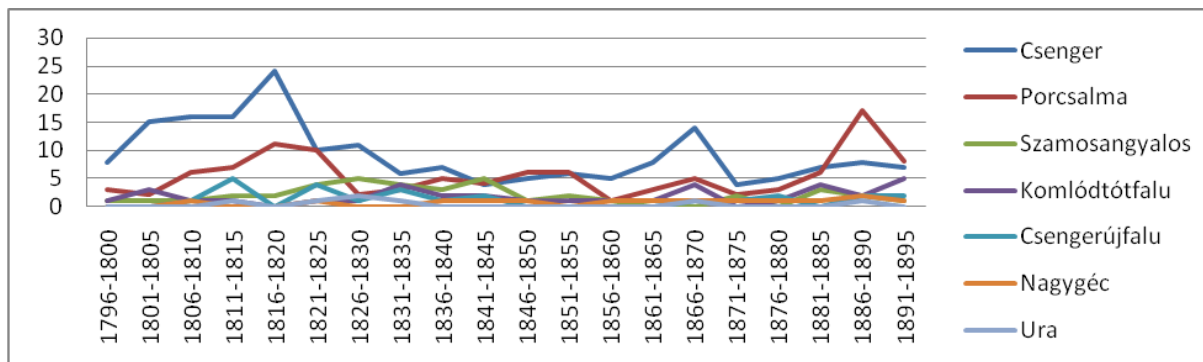
²⁷ 1876-1843-ig 5 évenként 2-3 fő, összesen 22 alkalommal. 1846 után csak 11 fő.

²⁸ 1795-1820 közt akár 2-8 fő/év, majd csökken, és évi max. 3 fő. 1864-1883 között a ritkulás még inkább megfigyelhető.

Urában²⁹, az 1870-es évektől pedig Komlódtótfaluban³⁰ már nem adnak János nevet, és Porcsalmán³¹ is erősen megfogyatkozik, viszont Csengerújfaluban az 1880-as évektől újra gyakori lesz, majd Urában és Szamosangyaloson is újra megjelenik.

Pál:

Csenger: 186 fő; 5,7% / Csengerújfalu: 25 fő; 3,6% / Komlódtótfalu: 37 fő; 5,4% / Nagygéc: 13 fő; 2,1% / Porcsalma: 110 fő; 6,5% / Szamosangyalos: 41 fő; 4,8% / Ura: 7 fő; 2,6%

Közkedvelt név. Csenger³² és Porcsalma – a két legnagyobb település - ez esetben hasonlóan kedveli és gyakoribb is, mint pl. a János név - a kisebb településeken viszont ritkább annál. Talán ezekben nem érezték olyan hagyományos névnek. Használatát egyszótagúsága és a vezetéknévvel együtti csengése, rímelve is befolyásolta (pl. Gaál Pál, Apáti Pál). A keresztnév használatának sűrűbb és ritkább időszakai figyelhetők meg Csengerben, Csengerújfaluban³³, Komlódtótfaluban³⁴, Porcsalmán³⁵ és Szamosangyaloson³⁶. Urában csak az 1810-es évek után jelenik meg. Míg Csengerújfaluban, Komlódtótfaluban, Szamosangyaloson egyaránt a század végére nő meg a gyakorisága, Urában³⁷ ez idő alatt csökken, Nagygécen³⁸ egyenletessé válik.

András:

Csenger: 124 fő; 3,8% / Csengerújfalu: 48 fő; 6,9% / Komlódtótfalu: 33 fő; 4,8% / Nagygéc: 34 fő; 5,6% / Porcsalma: 85 fő; 5% / Szamosangyalos: 38 fő; 4,5% / Ura: 21 fő; 8%

²⁹ 1896 és 1809 között 4 fő, majd 1835-ig hiányzik. 1836-1858 közt szórványos, 1859-1885 közt nem jelenik meg, majd 5 fő.

³⁰ 1796-1819-ig néhány évkihagyás mellett minden évben születik évi 1-2 János. 1820-tól ritkul, 1878 után már nem adják.

³¹ 1796-tól minden évben, évi 1-3 János születik. 1804-1806-ig megfogyatkozik, 1823-ig szaporodik, 1824-től egyenletessé válik, 5 évenként 2-5 János. 1872-től 1895-ig erős a fogyatkozás, ez idő alatt csak 3-szor adják.

³² a század első felében akár több, mint 5 fő/év. (1816-ban pl. 10 fő!). 1833-1865-ig ritkulás figyelhető meg.

³³ 1807 és 1845 között 17 Pál születik, majd csak 1866-ban jelenik meg újra, és ezután gyakorisága nő.

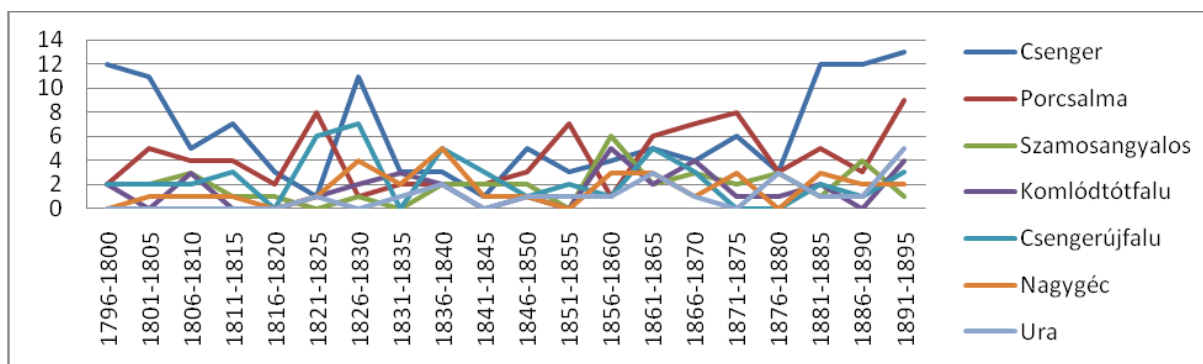
³⁴ 1811 előtt 6 Pál születik, 1812-1824 között nem jelenik meg, 1880 és 1895 között lesz sűrűbbé, 15 év alatt 12 Pál születik.

³⁵ 1813-1825 között, ill. 1886 után figyelhető meg 1-1 sűrűbb periódus, mely időszak alatt 3-5 Pál/év.

³⁶ 1813 előtt 3, 1814-1854 között 27 Pál születik. A név ritkulása után 1883-1887 között lesz újra sűrűbb.

³⁷ 1812 és 1834 között 5 fő, majd csak 1867-ben és 1887-ben jelenik meg újra.

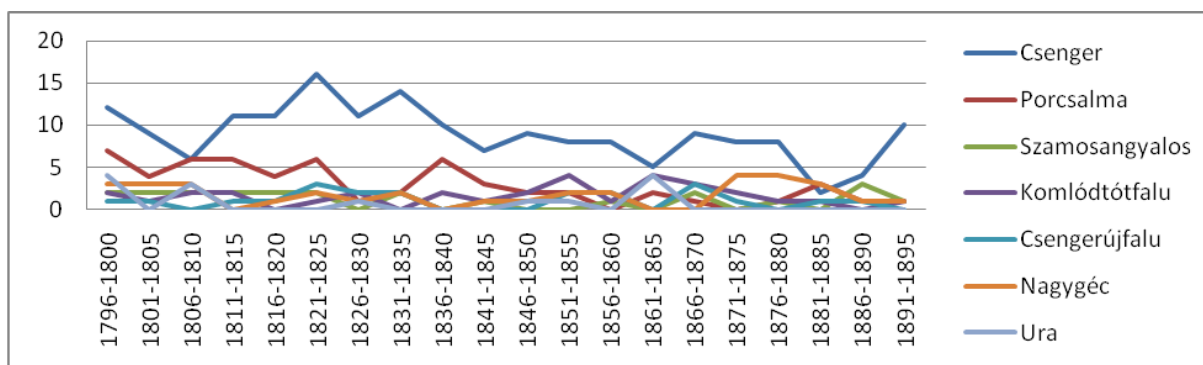
³⁸ 1796-1845 között 4, 1846-1895 között 9 fő. 1866 után 5 évenként 1 fő.

Urában, a legkisebb településen jelenik meg a legnagyobb arányban az András keresztnév (ám csak 1823-tól). Csengerben, a legnagyobb településen pedig a legkisebb arányszámban. Bár Urán kívül minden településen folyamatosan jelen van, minden egyes településen sűrűbb és ritkább időszakok figyelhetők meg. 1820-as évektől gyakoribbá válás tapasztalható Nagygécen³⁹, Csengerben⁴⁰, Csengerújfaluban⁴¹, Komlódtótfaluban⁴² és Urában, viszont Porcsalmán⁴³ és Szamosangyaloson⁴⁴ ekkoriban válik ritkább névvé. Az időszak végén megjelenik Endre alakban is.

György:

Csenger: 178 fő; 5,5% / Csengerújfalú: 21 fő; 3% / Komlódtótfalu: 32 fő; 4,7% / Nagygéc: 35 fő; 5,7% / Porcsalma: 58 fő; 3,4% / Szamosangyalos: 23 fő; 2,7% / Ura: 14 fő; 5,3%

Mai napig közkedvelt név. A vizsgált településeken folyamatosan jelen van, kivéve Porcsalmán⁴⁵, ahol az 1820-as évek közepétől kevesebb alkalommal adják, mint azelőtt. Bizonyos települé-

39 1821-ig ritkább, majd 1822-1842-ig többször adják ezt a nevet. 1859 után válik egyenletessé.

40 a legsűrűbb időszakok 1796-1805, és 1885-1895, a legritkább periódusok pedig 1806-1824, és 1832-1847 közé esnek.

41 1820-ig ritkább, 1821-1829-ig sűrűbb, majd 1830-tól átlag 2 fő/5 év. 1868-1880 között senki nem kapja ezt a keresztnévet.

42 gyakran adták ezt a nevet 1796-1811, 1823-1838, 1839-1858, és 1880-1895 között.

43 1825 és 1853 között ritkán, 1854-től sűrűbb lesz, szinte minden évben 1-2 alkalommal.

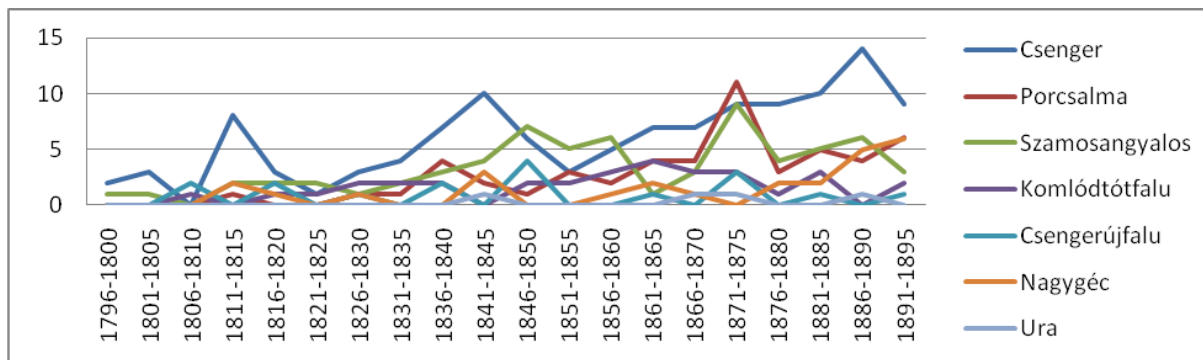
44 legsűrűbben 1796-1812 és 1837-1848 között jelenik meg. 1857-1895-ig 22 fő.

45 1796-1825 közt 1-3fő/év; 1826-tól ritkulás, mely 1848-tól még erősebb. Míg 1848 előtt 47 fő, addig 1848 után 11 fő.

seken rövidebb időszakok alatt kimarad a György névadási szokás, pl. Csengerújfaluban⁴⁶, Nagygécen⁴⁷, Szamosangyaloson⁴⁸ és Urában⁴⁹. A vizsgált időszakban végig jelen van, azonban még nem olyan gyakori, mint később lesz.

Lajos:

Csenger: 121 fő; 3,7% / Csengerújfaluba: 17 fő; 2,4% / Komlódtótfalu: 32 fő; 4,7% / Nagygéc: 26 fő; 4,2% / Porcsalma: 52 fő; 3% / Szamosangyalos: 67 fő; 7,9% / Ura: 4 fő; 1,5%

Az időszak elején még nem igazán kedvelt név. Az 1810-es években jelenik meg Nagygécen⁵⁰, Csengerújfaluban⁵¹, és Porcsalmán⁵². Csengerben⁵³, de Porcsalmán és Szamosangyaloson az 1830-as évek közepétől válik gyakoribbá, Komlódtótfaluban⁵⁴ és Nagygécen pedig csak az 1850-es évektől, majd a legtöbb helyen sűrűsödés mutatkozik. Szamosangyaloson magasan a legnagyobb, Urában⁵⁵ pedig a legkisebb arányban van jelen.

Károly:

Csenger: 126 fő; 3,9% / Csengerújfaluba: 17 fő; 2,4% / Komlódtótfalu: 18 fő; 2,6% / Nagygéc: 11 fő; 1,8% / Porcsalma: 60 fő; 3,5% / Szamosangyalos: 17 fő; 2% / Ura: 5 fő; 1,8%

⁴⁶ 1820-22 között 4 fő, 1829-33 között 4 fő, 1852-60 között 4 fő, és 1868-72 között szintén 4 fő kapta.

⁴⁷ 1810-19, 1835-42 és 1860-70 között nem született György. A legterheltebb időszak 1871-1879 között található.

⁴⁸ 1796-tól 1833-ig átlag 2 fő/5 év, majd 1834-től 10 évenként 1-1 fő. 1888-tól figyelhető meg újra egy kis sűrűsödés.

⁴⁹ 1799-1800 között 4, 1807-1809 között 3, 1861-1864 között pedig 4 György. Ezután már nem találkozunk vele.

⁵⁰ 1811-es megjelenése után 1853-ig 7 alkalommal, 1854-1895 között pedig 19 alkalommal születik Lajos.

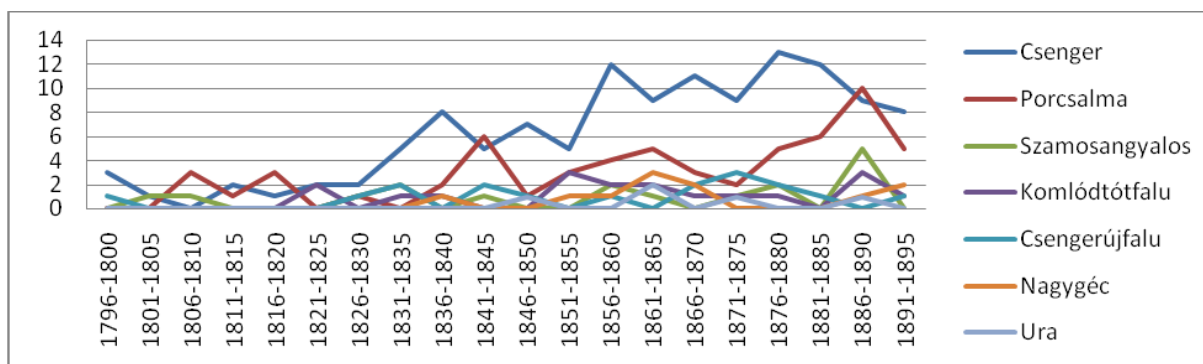
⁵¹ 1810-es megjelenése után leginkább 1846-1849 és 1873-1875 között jelenik meg sűrűbben.

⁵² első megjelenése 1811, majd 1834-ig 2 fő. 1835-től gyakrabban, 1-2 kimaradás mellett évi 1-2 fő. A leggyakoribb időszak 1872-1876 között, mikor is évi 3-4 fő.

⁵³ 1833-ig néhány év kimaradás mellett évi 1-3 fő, 1834-től szinte minden évben megjelenik, 1873-tól eléri az évi 5 alkalmat is.

⁵⁴ 1806-ban jelenik meg először. A leggyakoribb periódus 1853-1873 között van, ez idő alatt 15 alkalommal.

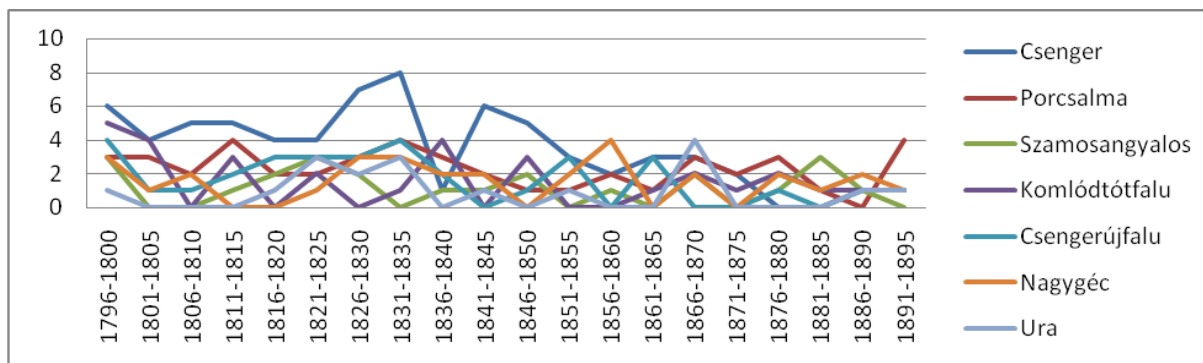
⁵⁵ 1845-ös megjelenése után 1869-ben, 1871-ben és 1889-ben jelenik meg újra.

Legnagyobb arányban Csengerben előforduló keresztnév. Az 1830-as évektől válik kimondottan gyakorivá, és a leggyakrabban az 1870-es évek után fordul elő, nemcsak Csengerben⁵⁶, de Csengerújfaluban⁵⁷ is. Nagygécen⁵⁸ és Porcsalmán⁵⁹ és Komlódtótfaluban⁶⁰ az 1850-es évektől góccban, felkapás-szerűen jelenik meg, míg Szamosangyaloson⁶¹ néhány évvel később válik gyakoribbá. Urában⁶² is ezidőtájt jelenik meg.

Mihály:

Csenger: 73 fő; 2,2% / Csengerújfalú: 33 fő; 4,8% / Komlódtótfalu: 30 fő; 4,4% / Nagygéc: 31 fő; 5,1% / Porcsalma: 46 fő; 2,7% / Szamosangyalos: 23 fő; 2,7% / Ura: 18 fő; 6,8%

Porcsalmán a száz év alatt végig, Csengerben pedig 1872-ig folyamatosan jelen van a Mihály keresztnév (ezután itt több mint 20 évig nem jelenik meg). Az időszak elején kedveltebb, idővel azonban mindenütt ritkulás állapítható meg. Szamosangyaloson⁶³ az 1830-as, Csengerújfaluban⁶⁴ és Urá-

⁵⁶ 1796-tól 1832-ig kb. 1 fő/3 év. 1833-tól szinte minden évben megjelenik, akár évi 5 főt is. A leggyakoribb időszak 1874-83 között.

⁵⁷ 1799 után 1826-ban jelenik meg újra és 1826-1868-ig 7 fő, 1869-1895-ig pedig 9 fő.

⁵⁸ 1839-ben jelenik meg, és csak 1855-67 között (7 fő), és 1898-94 között (3 fő) jelenik meg újra.

⁵⁹ 1807-ben jelenik meg, és 1847-ig átlag 2-3 évenként egy fő. 1851-től gyakoribbá válik, átlag évi egy fő.

⁶⁰ 1821-ben található meg először, és 1852-ig ritka, 1853-tól viszont átlag 3 Károly évente.

⁶¹ az 1805-ös és 1809-es felbukkanás után 1825-ben születik újabb Károly. 1856-ig átlag 1 fő/7 év, 1857-től átlag 1 fő/3-4 év.

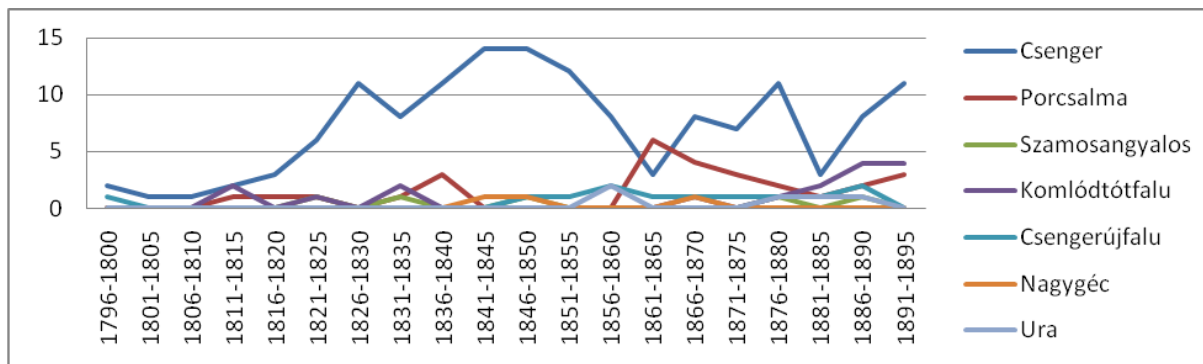
⁶² 1847-ben jelenik meg először, és 1886 után már nem születik Károly.

⁶³ A legsűrűbb időszak 1814 és 1830 közé esik, ezután már ritka és felbukkanás szerű.

ban⁶⁵ az 1840-es évektől, Porcsalmán⁶⁶ a század közepétől észrevehető a ritkulás. Komlódtótfalu-ban⁶⁷ a század közepén lévő 15 éves kimaradás után újra megjelenik.

Gábor:

Csenger: 145 fő; 4,4% / Csengerújfalú: 7 fő; 1% / Komlódtótfalu: 17 fő; 2,5% / Nagygéc: 4 fő; 0,6% / Porcsalma: 25 fő; 1,5% / Szamosangyalos: 5 fő; 0,5% / Ura: 5 fő; 1,9%

Csengerben⁶⁸ van jelen a legnagyobb, Nagygécen⁶⁹ pedig a legkisebb arányban. Közkedveltségének terjedése Csengerrel és Csengerújfalúval⁷⁰ kezdődik az 1790-es évek végén, majd 10 év múltán Komlódtótfaluban⁷¹, Porcsalmán⁷², újabb évtized után Szamosangyaloson⁷³, két évtized után Nagygécen, majd 1850 után Urában⁷⁴ is megjelenik az azóta máig kedvelt keresztnév.

Antal:

Csenger: 108 fő; 3,3% / Csengerújfalú: 7 fő; 1% / Komlódtótfalu: 9 fő; 1,3% / Nagygéc: 17 fő; 2,7% / Porcsalma: 40 fő; 2,3% / Szamosangyalos: 14 fő; 1,6% / Ura: 6 fő; 2,3%

64 1813-ig 6 fő, 1814-től 1838-ig pedig 18 fő kapta. 1839 után erős csökkenés állapítható meg, 1895-ig csak 10 esetben.

65 1896 után 1818 és 1841 között 11 esetben, ezután ritkul és felbukkanás szerűen tér csak vissza.

66 két ritkább periódus figyelhető meg, mégpedig 1847-1865 és 1881-1895 között.

67 1796-1808-ig 8 fő, ezután ritkább. 1834-1848-ig újabb 8 fő, 1949-1864 között pedig senki sem kapta ezt a nevet.

68 1796-tól van jelen, 1819-től sűrűbb, szinte minden évben megjelenik, akár 1-5 alkalommal is. 1853-tól ritkul, max.3 fő/év.

69 1845-1846 után csak 1872-1873-ban találkozunk vele.

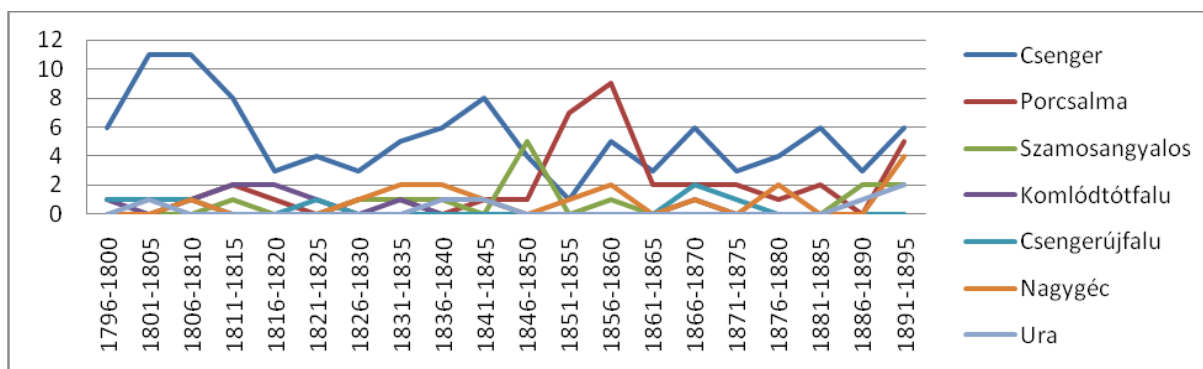
70 1798-as megjelenése után csak 1847-től jelenik meg újra: 1847-ben, 1859-ben, 1886-ban és 1889-ben születik Gábor.

71 1814 és 1830 között 4 Gábor, majd 1866 után csak 1880-tól találkozhatunk vele legközelebb, 11 alkalommal.

72 1815-1841 között 7 Gábor születik, majd 1842-1861 között senki nem ad ilyen nevet, 1862-1874-ig 13-szor jelenik meg.

73 1823-as megjelenése után 1833-ban, 1850-ben, 1877-ben és 1889-ben bukkan fel.

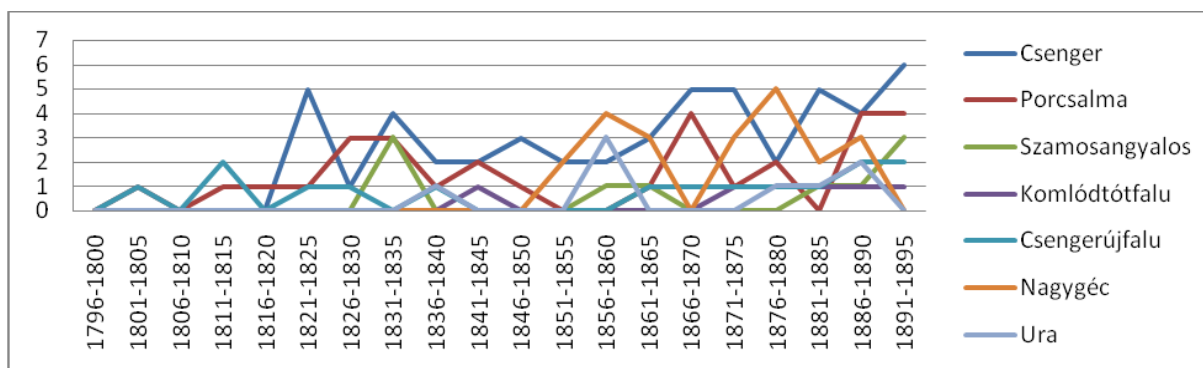
74 1857-től kezdődően van jelen, 1889-ig 5 alkalommal jelenik meg.

Csengerben 1815. előtt fordul elő nagyobb arányszámban, Komlódtótfaluban⁷⁵ az 1830-as évekig adták többször, ellenben Nagygécen⁷⁶ csak az 1830-as évektől lesz gyakoribb. Csengerújfaluban⁷⁷ és Nagygécen az 1810-es évektől az 1820-as évek közepéig egy fiút sem keresztelnek Antal névre. Porcsalmán⁷⁸ 1854-től szinte minden évben megtalálható, főleg a kismemesi családok kedvelik. Ennek valószínű oka az 1850-ben innen nősülő *Kölcsey Antal* Szatmárcsekéről. Az ezt megelőző gyakoriságot talán *Antal Mihály* († 1774) helybéli prédikátor vezetéknevének emlékezete okozhatta.

Bálint:

Csenger: 52 fő; 1,6% / Csengerújfalú: 12 fő; 1,7% / Komlódtótfalu: 6 fő; 0,8% / Nagygéc: 22 fő; 3,6% / Porcsalma: 30 fő; 1,7% / Szamosangyalos: 10 fő; 1,1% / Ura: 8 fő; 3%

Nagygyécen fordul elő a legnagyobb arányszámban. Nagyjából ugyanaz a kelet felé haladó kedvelté válási útvonal rajzolódik ki, mint a Gábor névnél láthattuk. Csengerújfaluban⁷⁹ és Porcsalmán⁸⁰ az 1800-as évek elején jelenik meg legelőször. Az 1820-as években Csengerben⁸¹, az 1830-as évek-

⁷⁵ 1796-1833 között 8 fő, ezután már csak egyszer fordul elő, 1870-ben.

⁷⁶ 1810-es megjelenése után 1829-ig nem születik Antal. 1830-1862 közt 9, 1869-1895 közt pedig 7 Antal születik.

⁷⁷ 1800-1808 között 3 fő, 1825-ben 1 fő, és legközelebb csak 1866-1872 között 3 fő. Ezután már nincs Antal.

⁷⁸ 1796-1853 között a 11 fő, majd évenként, 1855-1856 közt évi 5 alkalommal is, 1854-1860 közt 15, 1861-1895 közt 14 fő.

⁷⁹ 1801-1840-ig 6 fiú kapja ezt a nevet, s ezután csak 1865-ben jelenik meg újra 1895-ig 6 alkalommal.

⁸⁰ első megjelenése 1803, és 1846-ig 14 alkalommal adnak Bálint nevet. 1865-1895 között 8 Bálint születik.

⁸¹ 1822-től van jelen ez a keresztnév.

ben Szamosangyaloson⁸² és Urában⁸³, az 1840-es években Komlódtótfaluban⁸⁴, és az 1850-es években Nagygécen⁸⁵, mégis itt fordul elő a legnagyobb arányszámban. Az időszak vége felé válik kedveltebbé.

Zsigmond:

Csenger: 31 fő; 0,9% / Csengerújfalu: 17 fő; 2,4% / Komlódtótfalu: 8 fő; 1,1% / Nagygéc: 13 fő; 2,1% / Porcsalma: 93 fő; 5,5% / Szamosangyalos: 44 fő; 5,2% / Ura: 7 fő; 2,6%

Több esetben megfigyelhető a két nagyobb település, Csenger és Porcsalma vetélkedése névadás területén is. E név porcsalmái gyakorisága ellentétes hatással lehetett a legnagyobb lakossággal rendelkező Csengerre. Míg Porcsalmán⁸⁶ az 1830-as évek közepétől szinte minden évben születik Zsigmond és ez az idő előrehaladtával egyre gyakoribbá válik és minden néprétegben előfordul, addig Csengerben⁸⁷ a számarány százalékában alig adták a nevet (0.9%!). Nagygécen⁸⁸ az 1850-es évek végétől kerül előtérbe újra, és Szamosangyaloson⁸⁹ csak az 1860-as évektől kezdve válik gyakori keresztnévvé. Talán a helyi főnemes, *Domahidy Zsigmond* (1759-1848) emlékének hatására. Csengerben és Komlódtótfaluban ⁹⁰az 1840-es évek közepe után, Csengerújfaluban⁹¹ pedig az 1880-as évek után ritkul, ellentétben Urával⁹², ahol több Zsigmond születik 5 év alatt, mint 95 év alatt!

Imre:

Csenger: 66 fő; 2% / Csengerújfalu: 12 fő; 1,7% / Komlódtótfalu: 18 fő; 2,6% / Nagygéc: 8 fő; 1,3% / Porcsalma: 49 fő; 2,9% / Szamosangyalos: 4 fő; 0,4% / Ura: 11 fő; 4,2%

Az időszak elején elvétve fordul csak elő. Urában⁹³ a leggyakoribb, amelyre nem sikerült kimutatni helyi hatást, hacsak nem a szomszédos *Pongrácz Imre* földbirtokos neve lehet. Szamosangyaloson⁹⁴ a legritkább. Az 1860-as évek után válik gyakoribbá Csengerben⁹⁵ és Komlódtótfaluban⁹⁶ és

82 1831-1835 közt 3 alkalommal, ezután csak 1857-ben és 1864-ben, majd 1885-1895 között 5 Bálint.

83 1836-os megjelenése után szinte minden évtizedben megtaláljuk.

84 1841-es megjelenése után 1872-től találkozunk vele újra 5 alkalommal 1895-ig.

85 1852-es megjelenése után 1890-ig 22 alkalommal adnak Bálint nevet.

86 1799-1835 közt átlag 5 évente egy, majd 1836-tól gyakoribb, évente 1-3. 1887-től még sűrűbb, egy év alatt akár 2-5 is.

87 1800-44-ig átlagban kétféleképpen 1 fő, ezután ritkább: 1871-81-ig teljesen kimarad.

88 1805-18-ig 4 fő kapja ezt a nevet, majd 1856-ban jelenik meg újra, ezután kb. 5 évenként 1 Zsigmond.

89 1857-ig 6 Zsigmond születik, majd 1858-tól szinte minden évben születik egy fő.

90 1843 után mindössze két alkalommal, 1868-ban és 1881-ben.

91 1834 és 1851 között, valamint 1863 és 1895 között van jelen, az utolsó 10 évben ritkább.

92 1835 és 79 között háromszor bukkan fel, viszont 1890 és 1895 között 4 fiú kapja.

93 1802-1818 között 3, 1854-95 között pedig 8 Imre születik.

94 1822 után csak 1840-ben, 1845-ben és 1873-ban jelenik meg.

95 1796-1818 közt 14, 1825-1830 közt 8, 1831-1859 közt pedig 8 fő kap Imre nevet. 1860 után egyenletes, évi 1-2 fő.

96 1798-1820 közt nem születik Imre. Sűrűbben jelentkezik az 1863-1871 és az 1887-1895 közé eső időszakban.

még gyakoribbá Urában. Az 1820-as évek közepétől Porcsalmán⁹⁷, az 1830-as évektől Csengerújfaluban⁹⁸, az 1850-es évektől Nagygécen⁹⁹, az 1860-as évektől pedig Csengerben és Komlódtótfaluban növekszik meg az Imrének keresztelt fiúk száma.

Gáspár:

Csenger: 44 fő; 1,3% / Csengerújfaluba: 16 fő; 2,3% / Komlódtótfalu: 9 fő; 1,3% / Nagygéc: 2 fő; 0,3% / Porcsalma: 23 fő; 1,3% / Szamosangyalos: 12 fő; 1,4% / Ura: 14 fő; 5,3%

A legnagyobb számarányban Ura¹⁰⁰ településen jelenik meg a Gáspár név. Az urai kedveltség oka *Isaák Gáspár (†1840)*, a szomszédos Csengerújfaluból nősülő földbirtokos jelenléte lehet (mint ahogy az Imre névénél is szomszédos hatásra gyanakodhatunk). És valóban, helyben, Csengerújfaluban¹⁰¹ is megugrik a névgyakoriság 1828 és 1864 között. Csengerben¹⁰² az 1830-as évek közepétől, Porcsalmán¹⁰³ mintegy 10 évvel később ritkulás tapasztalható, viszont Szamosangyaloson¹⁰⁴ és Komlódtótfaluban¹⁰⁵ a többi időszakhoz és önmagukhoz képest ekkoriban látjuk többször Gáspár névre keresztelni a megszületendő fiúkat. Nagygécre¹⁰⁶ jutott el legkevésbé a név divatja.

Dániel:

Csenger: 57 fő; 1,7% / Csengerújfaluba: 10 fő; 1,4% / Komlódtótfalu: 17 fő; 2,5% / Nagygéc: 5 fő; 0,8% / Porcsalma: 5 fő; 0,2% / Szamosangyalos: 26 fő; 3% / Ura: -

Szamosangyaloson¹⁰⁷ *Józsa Dániel tanító* és *Madarassy Dániel* földbirtokos hatása mutatható ki, hiszen itt van jelen a legnagyobb arányban. Urában a vizsgált 100 év alatt egy alkalommal sem jelenik meg. Nagygécen¹⁰⁸ és Porcsalmán¹⁰⁹ csak az 1840-es évek közepe után jelenik meg, és Csengerben¹¹⁰, Csengerújfaluban¹¹¹ is az 1840-es évek második felében, Komlódtótfaluban¹¹² pedig néhány évvel később gyakrabban használt keresztnév lesz.

97 1807-1826-ig csak 5 fő kapja ezt a keresztnévet, ezután néhány évi kihagyás mellett évenként 1-2 Imre születik.

98 1804-es megjelenése után 1833-1864 között, és 1890-1893 között találkozunk vele legközelebb.

99 1811-es megjelenése után 1849-től van jelen 1890-ig, 7 alkalommal.

100 1801 után 2 időszakot figyelhetünk meg, mégpedig 1832-1855 között (10 fő), valamint 1880-1895 között (3 fő).

101 1797-es megjelenése után 1827-ig nincs, 1828-1864 között azonban 14-szer. Ezután már csak 1882-ben egyszer.

102 1796-1833 közt sűrű, 1-3 alkalom/év, összesen 25-ször. 1834-től a név megritkul, 1895-ig csak 15-ször adják.

103 1816-1846 között 17 fő, ezután már csak 6-szor találkozunk vele.

104 1804-es megjelenése után minden évtizedben megjelenik, az 1851-1863 között viszont gyakrabban.

105 1801-1820 között 3 fő, majd 1849-ig senki nem kapja ezt a nevet. 1850-1878 közt 6 fő, ezután már nincs.

106 csupán 1858-ban és 1874-ben jelenik meg.

107 1796 és 1841 között 15 Dániel születik, majd az 1842-1873 közt nincs, utána csak 1874-től, 9 alkalommal.

108 1844-es megjelenése után csak 1858-ban jelenik meg újra, majd az 1890-es években 3 alkalommal.

109 1851-es megjelenése után 1861-ben jelenik meg ismét, utána pedig csak az 1880-as években 3 alkalommal.

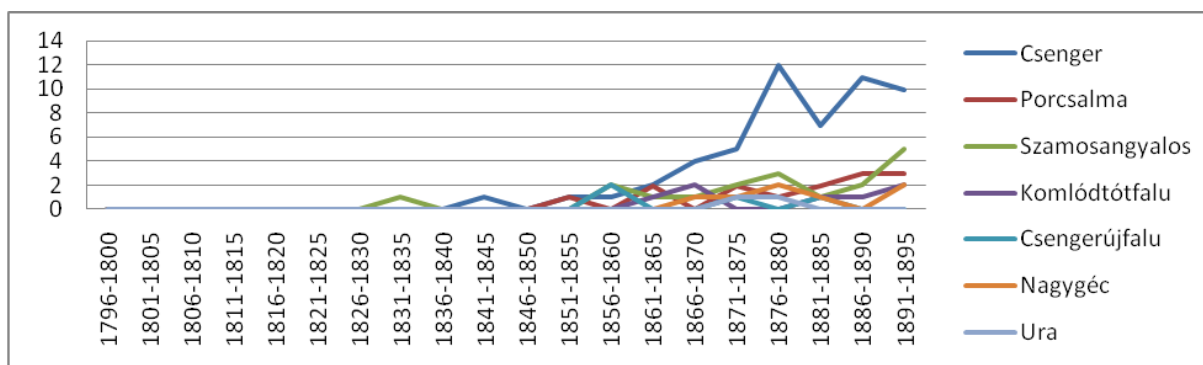
110 1796 után 1820-ig nem kapja senki, majd 1821-1847 közt 6 fő, aztán pedig néhány évi kihagyás után átlag 1-2fő/év.

111 1805-ig csak 3 fő, ezután csak 1840-től találkozhatunk vele újra, 7 alkalommal.

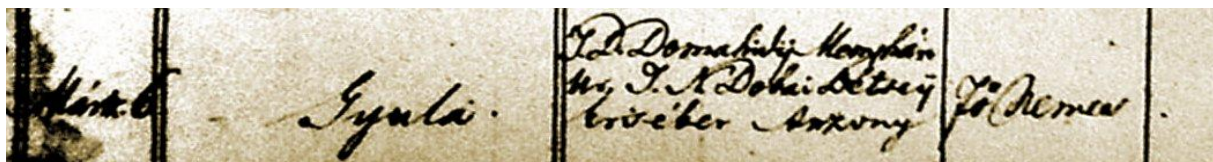
112 1826-os megjelenése után 1818-ban és 1838-ban jelenik meg újra, 1853-tól pedig 15 Dániel születik.

Gyula:

Csenger: 54 fő; 1,6% / Csengerújfalu: 4 fő; 0,5% / Komlódtótfalu: 7 fő; 1% / Nagygéc: 7 fő; 1,1% / Porcsalma: 14 fő; 0,8% / Szamosangyalos: 18 fő; 2,1% / Ura: (2 fő; 0,7%)

Ezt a későn divatba jövő nevet a főnemesség terjesztette el a környéken. Szamosangyaloson¹¹³ jelenik meg a leghamarabb (Domahidy Menyhért adta fiának 1831-ben), eleinte csak a főnemesség körében, majd az 1880-as években már cigány fiút is kereszteltek erre a névre. Minden településen kései megjelenést figyelhetünk meg, Csengerben¹¹⁴ az 1840-es évek közepétől, Porcsalmán¹¹⁵ az 1850-es évektől, Csengerújfaluban¹¹⁶, Nagygécen¹¹⁷ és Komlódtótfaluban¹¹⁸ az 1860-as évektől, Urában¹¹⁹ csak az 1870-es évek után jelenik meg.

2. kép: az első Gyula nevű gyermek (Szamosangyalos, 1831)

Ignác:

Csenger: 99 fő; 3% / Csengerújfalu: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 4 fő; 0,5% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 11 fő; 0,6% / Szamosangyalos: 29 fő; 3,4% / Ura: 2 fő; 0,7%

¹¹³ 1831-ben jelenik meg először, és csak 1856-ban találkozunk vele újra, mikortól 5 évenként kb. 1-2 Gyula születik.

¹¹⁴ 1845-től van jelen, és míg 1866-ig csak 5 Gyula születik, azután szinte minden évben megjelenik, 1-5 alkalommal.

¹¹⁵ 1852-től van jelen, s míg 1881-ig 6, 1882-1895-ig 8 Gyula születik.

¹¹⁶ 1859 és 1860 után még 1873-ban és 1881-ben találkozhatunk vele 1-1 alkalommal.

¹¹⁷ 1867-ben jelenik meg.

¹¹⁸ 1865-1867 között 3-szor adják ezt a nevet, majd 1883 után még 4-szer jelenik meg.

¹¹⁹ 1873-ban és 1876-ban születik egy-egy Gyula nevű fiú.

Némi római katolikus hatásra megjelenő név. Csengerben¹²⁰ hatszor, Szamosangyaloson¹²¹ hétszeres arányban van jelen, mint a környező településeken. A csengeri kedveltség oka nyilvánvalóan *Riskó Ignác* csengeri politikus és költő, aki *Petőfi Sándor* barátja volt. Édesanyja római katolikus. 1855-től már divatos új névnek mondható. Az angyalosi előfordulások talán szintén ennek kihatása, hozzá vehetjük még a földbirtokosok (Domahidy és Csabay) Ignác gyermekeit. Míg ezen két településen az 1810-es évek után jelenik meg ez a keresztnév, a többi településen csak később: Csengerújfaluban¹²² és Nagygécen¹²³ csak az 1820-as, Komlódtótfaluban¹²⁴ az 1830-as, Porcsalmán¹²⁵ és Urában¹²⁶ csak az 1860-as években illetve után adnak először Ignác keresztnévet a születendő fiúknak.

Miklós:

Csenger: 15 fő; 0,4% / Csengerújfaluba: 2 fő; 0,2% / Komlódtótfalu: 4 fő; 0,5% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 66 fő; 3,9% / Szamosangyalos: 12 fő; 1,4% / Ura: 2 fő; 0,7%

Érdekesen eloszló név. Legkorábban Porcsalmán¹²⁷ jelenik meg, ahol viszonylag kedvelt marad, főleg a többségben lévő köznemesség körében, még Csengerben¹²⁸ sem neveznek el annyi fiút Miklósnak, mint itt. Komlódtótfaluban¹²⁹ és Szamosangyaloson¹³⁰ elhanyagolható arányban marad, ugyanúgy mint pl. Csengerújfaluban¹³¹ és Urában¹³², ahol a száz év leforgása alatt mindössze kétszer jelenik meg, és ismét a legkeletebbre fekvő Nagygéc¹³³ az, amely leginkább kimarad a névadásból. Itt csupán egyetlen egy Miklóst keresztelnek: a nem helybéli *Farkas Miklós* cigányember keresztelteti fiát Miklósnak.

Gedeon:

Csenger: 53 fő; 1,6% / Csengerújfaluba: - / Komlódtótfalu: 7 fő; 1% / Nagygéc: 3 fő; 0,4% / Porcsalma: - / Szamosangyalos: 6 fő; 0,7% / Ura: 1 fő; 0,3%

¹²⁰ 1813-ban jelenik meg először, 1855-ig 14 Ignác születik, 1855-től szinte minden évben megtalálható, 1-6 alkalommal.

¹²¹ 1818 után 1840-ben jelenik meg újra, majd 1850 után gyakrabban, 1850-1888 közt 16 fő, kb. 2 fő/5 év. 1890-1895 közt 2 fő/év.

¹²² 1822 után csak 1856-ban és 1867-ben jelenik meg újra.

¹²³ 1823-ban születik egy Ignác.

¹²⁴ 1836 után 1851-ben 1875-ben és 1889-ben születik Ignác nevű fiú.

¹²⁵ 1862-től jelenik meg, eleinte ritkábban, majd 1886 és 1890 között 4 alkalommal.

¹²⁶ 1868-ban és 1881-ben születik egy-egy Ignác.

¹²⁷ 1796-1840-ig 12 Miklós született, 1841-től azonban szinte minden évben megjelenik, összesen 54 alkalommal.

¹²⁸ 1803 után csak 1939-ben bukkan fel újra, mi után 1895-ig egyenletesen elosztva 14 alkalommal adják.

¹²⁹ 1814 után legközelebb csak 1873-ban jelenik meg újra, majd 1892-ben és 1893-ban találkozhatunk vele újra.

¹³⁰ 1818-as megjelenése után csak 1853-1863-ig jelenik meg újra 6 alkalommal, majd 1883-ban és 1886-ban.

¹³¹ 1835-ben és 1861-ben jelenik meg.

¹³² 1811-ben és 1875-ben adják a Miklós keresztnévet.

¹³³ 1876-ban születik egy Miklós nevű fiú.

Egyike a protestánsok által kedvelt bibliai neveknek (a mindenhol ritka Ábrahám, Izsák, Énok stb. mellett). Csengerben¹³⁴ jelenléte többszöröse, mint a környező falvakban. Hatás nem mutatható ki, a sort 1818-ban az adózó *Árkosi Gedeon* nyitja és innentől nagyjából minden tősgyökeres családban előfordul. Komlódtótfaluban¹³⁵ - Csenger erős hatására - szintén több Gedeont keresztelnek. Újabb adalék Csenger és Porcsalma ellentétére, hogy utóbbi településen egyetlen Gedeon sem fordult elő! A többi vizsgált településen a Gedeon névre keresztelt fiúk száma 1% alá esik¹³⁶.

Menyhért:

Csenger: 42 fő; 1,3% / Csengerújfaluba: 1 fő; 0,1% / Komlódtótfaluba: 5 fő; 0,7% / Nagygéc: - / Porcsalma: 3 fő; 0,1% / Szamosangyalos: 13 fő; 1,5% / Ura: (3 fő; 1,1%)

Olyan családokban fordul elő, ahol igyekeztek újabb, ritkább neveket adni. Szamosangyaloson és Csengerben jelenik meg a legnagyobb arányszámban, mindkét településen az 1830-as évektől 1895-ig több-kevesebb kimaradással folyamatosan jelen van. Nagygécen egyáltalán nem adták ezt a nevet a vizsgált időszakban. A többi településen jelen van, de számuk elenyésző. Urában¹³⁷ jelenik meg a legkorábban, az 1800-as évek elején, majd Szamosangyaloson¹³⁸. Csengerben¹³⁹ és Csengerújfaluban¹⁴⁰ egyszerre kap Menyhért nevet 1-1 születendő fiú. Komlódtótfaluban¹⁴¹ és Porcsalmán¹⁴² az ott élt *Kincs Menyhért* nevű molnárnak nem igazán sikerült a nevet megkedveltetnie, saját bővebb családján kívül csak egy alkalommal választja más a nevet.

Gergely:

Csenger: 49 fő; 1,5% / Csengerújfaluba: 4 fő; 0,5% / Komlódtótfaluba: 2 fő; 0,2% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 3 fő; 0,1% / Szamosangyalos: - / Ura: -

Csengerben¹⁴³ eleinte inkább csak a helyi kismemesség körében előforduló ritka név, itt jelenik meg a legkorábban. Máshol csak elvétve találjuk, Porcsalmán¹⁴⁴ és Csengerújfaluban¹⁴⁵ korábban,

¹³⁴ első megjelenése 1818-ban van és 1851-ig 9-szer adják. 1852-től sűrűbb és 1895-ig (43 év alatt) 44 alkalommal.

¹³⁵ 1849-1886 között 7 Gedeon születik.

¹³⁶ Csengerújfaluban a vizsgált időszakban nem adták. Nagygécen 1869-1872 között 3 fő. Szamosangyaloson 1807-1848 között 4 fő, ezután már csak 1889-ben és 1895-ben jelenik meg. Urában csak 1891-ben születik egy fő.

¹³⁷ 1803-as, és 1808-as megjelenése után csak 1854-ben jelenik meg újra.

¹³⁸ 1806-ban jelenik meg először, majd 1827 után 12 Menyhért születik.

¹³⁹ 1812-es megjelenése után 1824-ben jelenik meg újra, 1837-1895 között 40 Menyhért születik.

¹⁴⁰ 1812-ben születik egy Menyhért.

¹⁴¹ 1843-ban jelenik meg és ezidőtájt három Menyhért születik. Ezután csak az 1880-as években jelenik meg, 2 alkalommal.

¹⁴² 1845-ös megjelenése után még 1851-ben, és 1888-ban.

¹⁴³ 1815-től van jelen, kisebb-nagyobb gyakorisággal végigmegy a vizsgált időszakon. 1821-1870 közt sűrűbb.

¹⁴⁴ 1817 után még 1824-ben és 1862-ben találkozunk a Gergely névvel.

¹⁴⁵ 1823 és 1863 között 4 Gergely születik.

Komlódtótfaluban¹⁴⁶ és Nagygécen¹⁴⁷ csak jóval később. Szamosangyaloson és Urában nem fordult elő.

Áron:

Csenger: 8 fő; 0,2% / Csengerújfalu: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 4 fő; 0,5% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 39 fő; 2,3% / Szamosangyalos: 3 fő; 0,3% / Ura: -

A környéken kifejezetten „porcsalmái” névnek tekinthető. Mindenütt jóval 1% alatt marad, de Porcsalmán mégis kedvelt a ritka nevet adók körében. Először ugyan mégis Komlódtótfaluban¹⁴⁸ jelenik meg 1819-ben, amikor is az egyébként nem helybéli származású lelkész családból származó *Ercsey Áront* keresztelik. Ez után még 3 keresztelés tudható be az ő emlékére. Szamosangyaloson¹⁴⁹ az 1810-es évek után jelenik meg, Nagygécen¹⁵⁰, Csengerben¹⁵¹, Csengerújfaluban¹⁵² és Porcsalmán¹⁵³ viszont csak az 1820-as évek végén közepén, illetve az 1830-as évek elején. Porcsalmán a kimagasló névadás egyértelmű oka *Hegymegi Kiss Áron* helybeli református lelkész és püspök tiszteletére utal, aki 1843-1892 közt, majd 50 évig szolgált helyben. Megjegyzendő, hogy H. Kiss Áron lelkészisége előtt már 1826-tól 6 alkalommal előfordul az Áron név (pl. *Kiss Péter*, az iskola rektora kereszteli szintén Kiss Áronnak gyermekét). Urában Porcsalma szomszédsága ellenére egyáltalán nem adják ezt a keresztnévet a vizsgált időszakban.

Gerzson:

Csenger: 39 fő; 1,2% / Csengerújfalu: 4 fő; 0,5% / Komlódtótfalu: 9 fő; 1,3% / Nagygéc: 5 fő; 0,8% / Porcsalma: 2 fő; 0,1% / Szamosangyalos: 1 fő; 0,1% / Ura: -

Komlódtótfaluban és Csengerben található számottevően. Hatás nem mutatható ki, de az 1830-as évektől mindenütt elkezdi terjedni: először Csengerben¹⁵⁴ jelenik meg, majd Csengerújfaluban¹⁵⁵ és Komlódtótfaluban¹⁵⁶, és Szamosangyaloson¹⁵⁷. Nagygécre csak a 1862-ben jut el, de ott egy lokális „divathullám” után egy évtized alatt úgy tűnik el a név, ahogy megjelent. Porcsalmán¹⁵⁸ az 1860-as

¹⁴⁶ 1869-ben és 1886-ban jelenik meg ez a név.

¹⁴⁷ 1893-ban születik Gergely.

¹⁴⁸ 1819 után még 3-szor jelenik meg 1841-1848 között.

¹⁴⁹ 1813 és 1822 után csak 1851-ben jelenik meg újra.

¹⁵⁰ 1826-ban egy Áron születik.

¹⁵¹ 1828-as megjelenése után 1865-ig minden évtizedben megjelenik, majd 1890-ben még egy alkalommal.

¹⁵² 1830 után 1855-ben, valamint 1892-ben találkozunk vele újra.

¹⁵³ 1826-tól van jelen, eleinte ritkábban, majd sűrűbben.

¹⁵⁴ 1833-tól van jelen ez a keresztnév, és 1865-ig 35 Gerzson születik. 1865 után már csak 5-ször találkozhatunk vele.

¹⁵⁵ 1837 és 1840 után még 1871-ben és 1879-ben találkozhatunk vele.

¹⁵⁶ 1837 és 1880 között 9-szer bukkan fel.

¹⁵⁷ 1838-ban születik egy Gerzson.

¹⁵⁸ 1864-ben és 1885-ben születik egy-egy Gerzson.

évek után eljutott keresztnév alig él. Urába a vizsgált száz év alatt nem jut el ez a keresztnév. *Gerzsony* alakban is előfordul. Adatközlők szerint később a Gerzsonokat a köznyelvben *Gézának* is szólították.

Albert:

Csenger: 17 fő; 0,5% / Csengerújfalú: 1 fő; 0,1% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,2% / Nagygéc: 2 fő; 0,3% / Porcsalma: 3 fő; 0,1% / Szamosangyalos: 1 fő; 0,1% / Ura: 6 fő; 2,3%

A legkisebb faluban, Urában¹⁵⁹ a legjellemzőbb. Szintén földbirtokosi hatásra, az 1840-ben születő *Uray Albert* hatására terjedhetett el. Bár nem sikerült bizonyítani, hogy Uray Albert megérte-e a felnőttkort, mindenesetre 22 év múltán keresztelnek újra Albertet a településen.

A többi vizsgált településen számuk nem számottevő, hiszen 1% alatt található az Albert nevű újszülöttek száma, melyeknek a megjelenési sorrendje a következő: Csenger¹⁶⁰, Komlódtótfalu¹⁶¹, Porcsalma¹⁶², Szamosangyalos¹⁶³, Nagygéc¹⁶⁴ és Csengerújfalú¹⁶⁵.

Dezső:

Csenger: 3 fő; 0,09% / Csengerújfalú: 4 fő; 0,5% / Komlódtótfalu: - / Nagygéc: 2 fő; 0,3% / Porcsalma: 1 fő; 0,06% / Szamosangyalos: 12 fő; 1,4% / Ura: 1 fő; 0,3%

Csengerújfaluban¹⁶⁶ *Isaák Dezső* (1836-1904) főszolgabíró hatásának tudható be a viszonylag korán megjelenő pár Dezső név, mely előfordul lelkész, földműves és cigány családoknál is. Az 1850-es években Porcsalmán jelenik meg ez a név, Csengerben¹⁶⁷ és Szamosangyaloson¹⁶⁸ néhány évvel később, míg Nagygécen¹⁶⁹ és Urában¹⁷⁰ ismét jó néhány évet várnak a Dezső névre kereszteléssel. Szamosangyaloson az előfordulása többszörös. A sor *Madarassy Dezső* földbirtokos 1859-es születésével nyílik. Ezután a helyi kisnemesség is igyekszik használni a nevet, de 1890-ben már előfordul a cigány családok között is.

¹⁵⁹ 1840 és 1876 között 6 Albert születik.

¹⁶⁰ 1798 és 1833 között 5 alkalommal, majd 1856 és 1895 között 12 Albert születik.

¹⁶¹ 1820-ban és 1891-ben jelenik meg.

¹⁶² 1833 után 1869-ben és 1875-ben találkozhatunk vele újra.

¹⁶³ 1859-ben születik egy Albert.

¹⁶⁴ 1874-ben és 1884-ben születik egy-egy Albert.

¹⁶⁵ 1875-ben születik egy Albert.

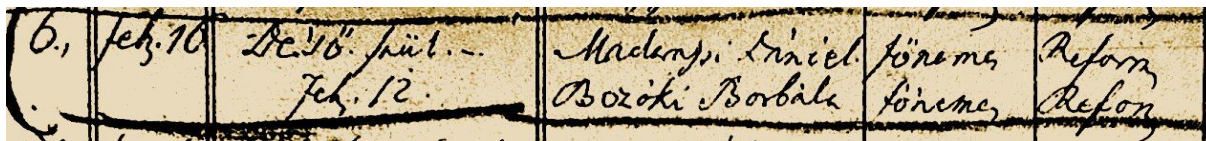
¹⁶⁶ 1836 után még 1863-ban, 1877-ben és 1884-ben találkozhatunk vele.

¹⁶⁷ 1857 után 1882-ben és 1893-ban található meg.

¹⁶⁸ 1859-től 1890-ig 12 alkalommal adták a Dezső nevet.

¹⁶⁹ 1868-ban és 1894-ben születik egy-egy Dezső.

¹⁷⁰ 1884-ben születik egy Dezső.

3. kép: A falu névadási szokásaira nagy hatással bíró Madarassy Dezső születése
(Szamosangyalos, 1859)

Dávid:

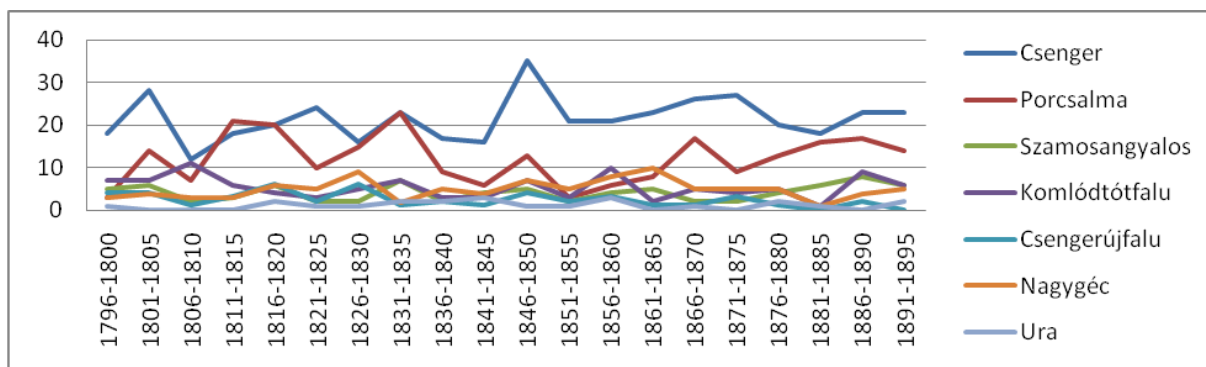
Csenger: 6 fő; 0,1% / Csengerújfalú: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 1 fő; 0,1% / Nagygéc: - / Porcsalma: 8 fő; 0,5% / Szamosangyalos: 3 fő; 0,3% / Ura: 1 fő; 0,3%

Ritka név, mely szintén Porcsalmán¹⁷¹ valamivel kedveltebb, de ennek okát nem sikerült feltárni. Komlódtótfaluban¹⁷² és Csengerújfaluban¹⁷³ már a századforduló táján megjelenik, de míg előbbi településen száz év alatt egyszer sem, utóbbi helyen csak kétszer jelenik meg újra. Csak az 1820-as évek után jelenik meg Csengerben¹⁷⁴, és mindössze 20 év alatt használják néhányszor. Szamosangyaloson¹⁷⁵ ennél később, csak az 1860-as évek végétől jelenik meg. Urában¹⁷⁶ száz év alatt csak egyszer kerül rá sor, Nagygécre viszont ez a név sem jut el.

Női nevek

Julianna:

Csenger: 429 fő; 14% / Csengerújfalú: 48 fő; 7,8% / Komlódtótfalu: 108 fő; 16,9% / Nagygéc: 100 fő; 16,4% / Porcsalma: 245 fő; 15,5% / Szamosangyalos: 83 fő; 10,2% / Ura: 23 fő; 8,3%

¹⁷¹ 1824-1890 között 8 Dávid születik.

¹⁷² 1802-ben születik egy Dávid.

¹⁷³ 1798 után már csak 1835-ben illetve 1844-ben jelenik meg újra ez a név.

¹⁷⁴ 1821 és 1842 között 6 alkalommal születik Dávid.

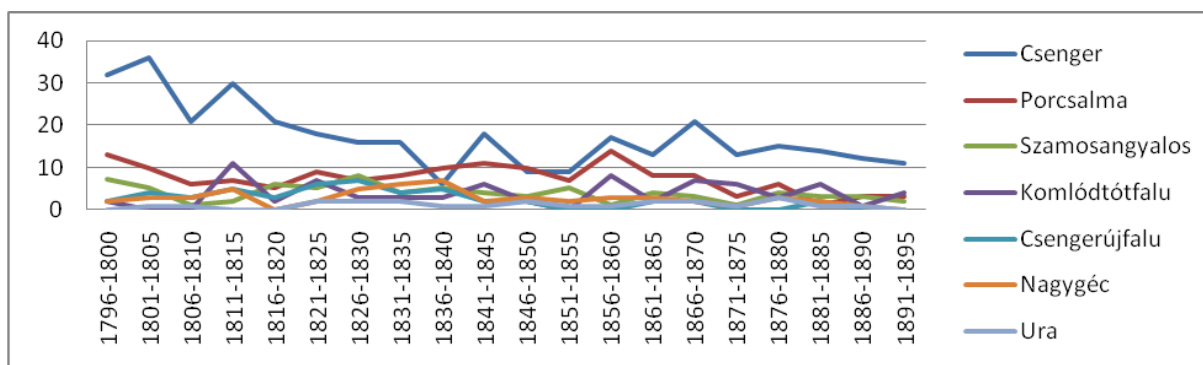
¹⁷⁵ 1863 és 1883 között három Dávid születik.

¹⁷⁶ 1830-ban születik egy Dávid.

Ura¹⁷⁷ és Csengerújfalú kivételével (ahol a negyedik, illetve az ötödik leggyakoribb név) minden településen a leggyakrabban adott leánynev. Százalékos arányát tekintve Komlódtótfaluban van jelen a legnagyobb százalékarányban, majdnem minden hatodik leányt így neveztek el. Csengerben¹⁷⁸, Komlódtótfaluban és Porcsalmán szinte minden évben születik ilyen nevű gyermek. A legsűrűbb időszak Porcsalmán¹⁷⁹ az 1830-as évek, Csengerben az 1840-es évek vége, Nagygécen¹⁸⁰ pedig az 1860-as évek körül datálható. Komlódtótfaluban és Szamosangyaloson a név eloszlása egyenletes, Csengerújfaluban a gyakoribb névadás a vizsgált időszak első felére, Urában a vizsgált időszak második felére esik.

Zsuzsanna:

Csenger: 349 fő; 11,4% / Csengerújfalú: 49 fő; 8% / Komlódtótfalu: 76 fő; 11,9% / Nagygéc: 55 fő; 9% / Porcsalma: 149 fő; 9,4% / Szamosangyalos: 77 fő; 9,5% / Ura: 24 fő; 8,7%

Minden egyes településen az öt leggyakrabban használt keresztnév egyike, százalékos aránya pedig Csengerben és Komlódtótfaluban a legnagyobb. Nagygécen és Szamosangyaloson¹⁸¹ a név eloszlása a század folyamán, Komlódtótfaluban az 1810-es évektől, Urában¹⁸² pedig az 1820-as évek közepétől egyenletesnek mondható, Csengerújfaluban¹⁸³, Csengerben¹⁸⁴ eleinte jóval kedveltebb név volt, majd az 1840-es évekre valószínűleg kialakult terheltség miatt erős hagyománya ellenére egyre kevesebben választották a nevet, népszerűsége majdnem a felére esett vissza és úgy is maradt az időszak végéig. A század vége felé közeledve Porcsalmán¹⁸⁵ is visszaesett a keresztnévadás szokása.

¹⁷⁷ 1796-os megjelenése után csak 1819-ben jelenik meg újra és válik gyakoribbá.

¹⁷⁸ kiemelkedik 1803 és 1848, mikor 10 fő/1 év. A legsűrűbb időszak 1846-1850 között van, mikor 5 év alatt 35 Julianna született.

¹⁷⁹ előfordul, hogy egy évben 7 Julianna is születik. A legsűrűbb időszak 1831-1835, mikor 5 év alatt 23 Julianna születik.

¹⁸⁰ 1859-1867 között gyakrabban fordul elő, mint más időszakokban.

¹⁸¹ 5 évenként 2-8 Zsuzsanna születik. Ritkább periódusok pl. 1806-1816, 1855-1860, és 1868-1877 között.

¹⁸² 1805 és 1810 között csak 2 fő, 1811-1824 között hiányzik. 1825-től egyenletes, 1-2fő/5 év..

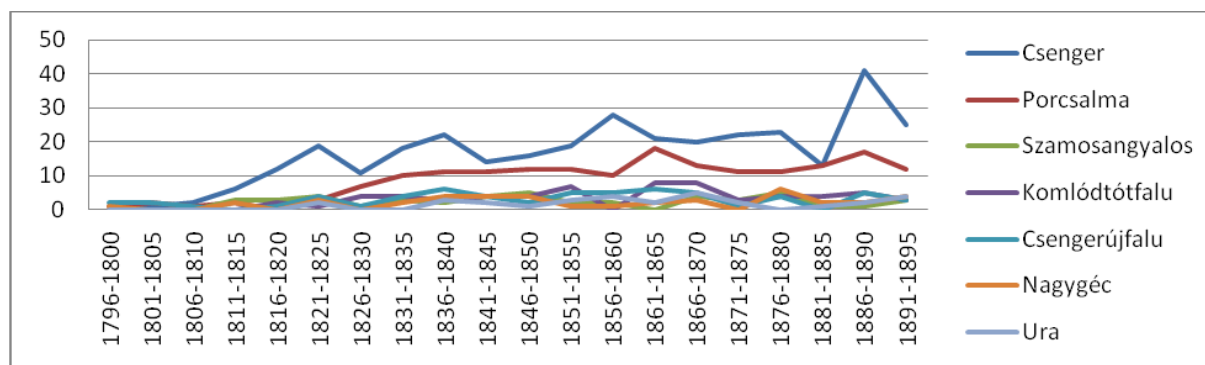
¹⁸³ 1796 és 1845 között, 41 gyermek kapott Julianna nevet, 5 évenként 3-6 alkalommal. 1846-1895 között 8 alkalommal.

¹⁸⁴ ritkán évi 1-2, gyakrabban 3-9, 1799-ben 12 fő. A legsűrűbb időszak 1796-1805 68 fővel, a legritkább 1831-1840 22 leánnyal.

¹⁸⁵ az első időszakban évi 1-5 fő. 1868-tól ritkulás látható, egyre több év marad ki, és évenként csak 1-2 Zsuzsanna születik.

Eszter:

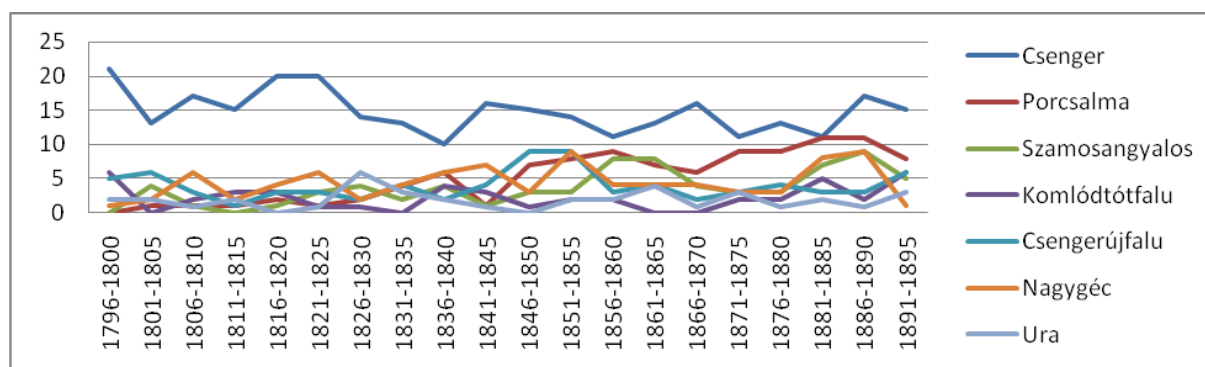
Csenger: 333 fő; 10,8% / Csengerújfalú: 62 fő; 10,2% / Komlódtótfalu: 64 fő; 10% / Nagygéc: 41 fő; 6,7% / Porcsalma: 177 fő; 11,3% / Szamosangyalos: 43 fő; 5,3% / Ura: 31 fő; 11,2%

Népszerűsége csak a század első negyedében kezdődik, ennek ellenére Csengerújfaluban¹⁸⁶, Porcsalmán¹⁸⁷ és Urában¹⁸⁸ a második leggyakrabban használt női keresztnévvé fejlődik és a végére kiugróan megnő az Eszterek száma. Százalékos aránya is Urában és Porcsalmán a legnagyobb. Annak ellenére, hogy Urában csak az 1820-as évek után jelenik meg, és több mint egy évtized után kezd gyakorivá válni. Porcsalmán és Csengerújfaluban is az 1820-as években jelenik meg, népszerűsége Komlódtótfaluba¹⁸⁹ csak az 1840-es évek közepétől jut el.

Erzsébet:

Csenger: 295 fő; 9,6% / Csengerújfalú: 79 fő; 13% / Komlódtótfalu: 45 fő; 7% / Nagygéc: 88 fő; 14,4% / Porcsalma: 102 fő; 6,4% / Szamosangyalos: 73 fő; 9% / Ura: 39 fő; 14,2%

¹⁸⁶ 1796 és 1807 között 5 Eszter, 1808-1818 közt senki, ezután viszont 10 évenként 6-10 Esztert is keresztelnek.

¹⁸⁷ 1796-1813-ig, 17 év alatt 6 fő, majd 1814-1824 között hiányzik. 1825-től szinte minden évben megjelenik, átlag 2-3 fő/év.

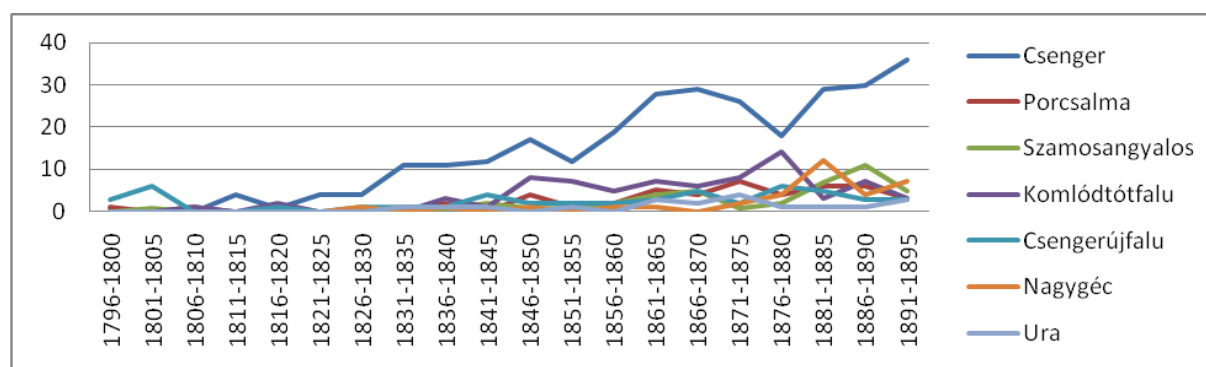
¹⁸⁸ 1823-as és 1825-ös megjelenése után csak 1838-tól gyakrabban, 4-7 fő/10 év. 1775-1884 között nem kereszteltek senkit erre a névre.

¹⁸⁹ 1817-ben jelenik meg, 1844-ig ritkább, majd sűrűbb. A legsűrűbb időszak 1869-1873 között (9 fő), de 1856-1860 között nincs.

Az egész időszakban általánosan kedvelt név. Semmiféle jelentős változást nem mutat, népszerűségét végig tartja. Némi csökkenésének oka a lakosság számának növekedése ellenére csak abból fakadhat, hogy a keresztnévek választéka és az újabb nevek elfogadottsága idővel növekedett, mely az addigi nevekre kisebb terheltséget eredményezhetett. Csengerújfaluban¹⁹⁰ és Urában¹⁹¹ a leggyakrabban adott női keresztnév, százalékos aránya mégis Nagygécen¹⁹² a legnagyobb. Míg Csengerben¹⁹³ a név eloszlása nagyjából egyenletes képet mutat, Nagygécen az 1840-es évektől, Porcsalmán¹⁹⁴ és Szamosangyaloson¹⁹⁵ az 1850-es évektől, Komlódtótfaluban¹⁹⁶ pedig egy hullámban az 1840-es, egy következő hullámban pedig az 1870-es évek közepétől válik sűrűn adott keresztnévvé.

Rozália:

Csenger: 292 fő; 9,5% / Csengerújfaluba: 292 fő; 9,5% / Komlódtótfalu: 75 fő; 11,7% / Nagygéc: 34 fő; 5,5% / Porcsalma: 46 fő; 2,9% / Szamosangyalos: 43 fő; 5,3% / Ura: 19 fő; 6,8%

A vizsgált időszak kezdetén alig találkozunk Rozália névvel, kivéve Csengerújfaluban¹⁹⁷, ahol már akkor is kedvelt volt, ezek közül számottevő a cigány családok körében. A legnagyobb számarányban mégis Komlódtótfaluban¹⁹⁸ és Csengerben¹⁹⁹ van jelen. Népszerűségének kezdete az 1820-as évek Csengerben, terjedésének útvonala nagyjából évtizedenként Komlódtótfalu, Ura²⁰⁰, Csengerújfaluba, Porcsalma²⁰¹ - és Szamosangyalosra²⁰² is eljut az 1860-as években, olyan szinten, hogy már évenként több Rozáliát is kereszteljenek.

¹⁹⁰ 1796-1818 között szinte minden évben születik, 1819-1845-ig mindössze 2 fő. Ezután átlag évi 2 fő, majd 1857-től csökkenés.

¹⁹¹ 1796 után 1818-ig nem születik Erzsébet. Ezután 10 évenként 2-4 fő.

¹⁹² 1796-1840 közt kb. 10 évenként 1-2 fő, majd sűrűbb, előfordul 4 fő/év is.

¹⁹³ szinte minden évben születik Erzsébet, ritka esetben évente csak 1 fő, gyakrabban évi 3-5 is, sőt, elérheti az évi 7-8 főt is.

¹⁹⁴ 1803-tól 1833-ig 9 fő, majd sűrűbb, 1855-től szinte minden évben megjelenik.

¹⁹⁵ 1796 és 1819 között 5 fő, 1820 után pedig 2-5 fő/év. 1854 és 1884 után sűrűbb, akár 7-9 fő/5 év.

¹⁹⁶ 1796-1826-ig 16 fő, majd 1827-1836 közt, és 1845-1849 közt hiányzik. 1853-1874 közt ritka, ezután 20 év alatt 16 fő.

¹⁹⁷ 1804-ig 9 fő, de ez 1838-ig megritkul de 1839 után egyenletesen sűrű egészen 1895-ig, 2-3 évenként megjelenik.

¹⁹⁸ 1807-1836 közt 3, 1837-1848 közt 9 fő. 1849-től szinte évenként megjelenik, gyakran háromszor is.

¹⁹⁹ 1796-1822 közt 5 fő. 1823-tól szinte évenként megjelenik: eleinte évi 1-2, 1833 után évi 3-5. 1857-től 6-8, sőt 9-10 is előfordul.

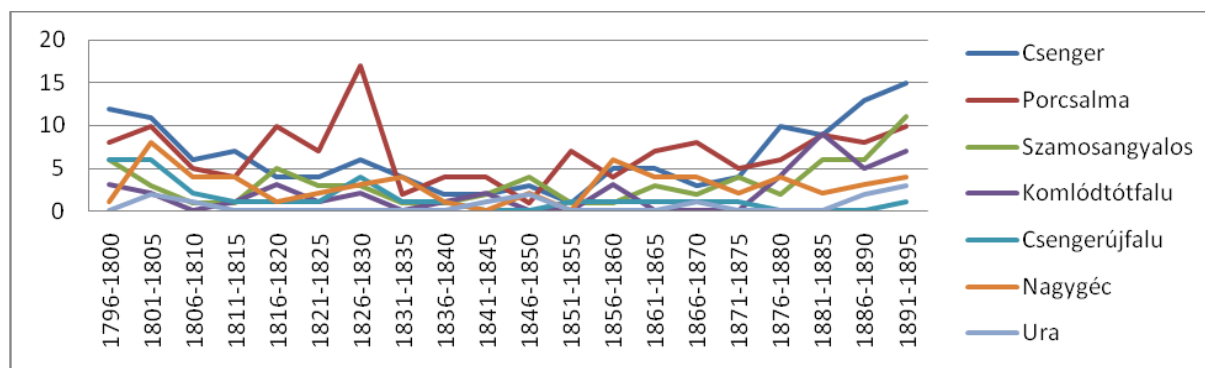
²⁰⁰ 1834-ben található meg először, és 1895-ig 19 Rozália született.

²⁰¹ 1799 és 1849 között 5, 1850 és 1895 között 41 fő.

²⁰² 1800-ban megjelenik, de 1838-ig hiányzik. 1838-1859 közt 5 fő, 1860-tól gyakoribb, 1870-81-ig ismét ritkul, majd 1882 és 1895 között ismét gyakoribb.

Mária:

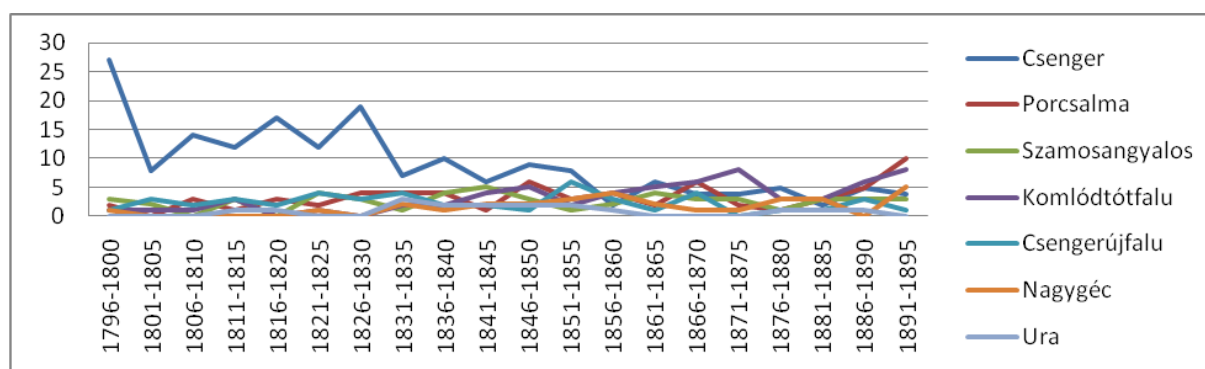
Csenger: 126 fő; 4,1% / Csengerújfalú: 29 fő; 4,7% / Komlódtótfalu: 43 fő; 6,7% / Nagygéc: 59 fő; 9,6% / Porcsalma: 138 fő; 8,7% / Szamosangyalos: 67 fő; 8,3% / Ura: 12 fő; 4,3%

Nagygyécen²⁰³ fordul elő a legnagyobb arányszámban, ezen a településen a harmadik leggyakrabban használt női keresztnév. A század elejétől minden egyes településen már jelen van (és a 10-es évek körül valamennyi helyen csökkenő tendenciát mutat). Az időszak végére a növekvő népességgel újra gyarapszik. Az 1820-as évekbeli porcsalmi jelentős kiugrásra nem sikerült magyarázatot találni, de megfigyelhető, hogy az ezt követő emberöltő 25 évében a terheltség hatására nagyon megritkul. Csengernél látszik jól, hogy az időszak kezdetén és a végén nagyjából hatszor gyakoribb, mint a közepén.

Borbála:

Csenger: 190 fő; 6,2% / Csengerújfalú: 48 fő; 7,8% / Komlódtótfalu: 65 fő; 10,1% / Nagygéc: 31 fő; 5% / Porcsalma: 66 fő; 4,2% / Szamosangyalos: 51 fő; 6,3% / Ura: 17 fő; 6,1%

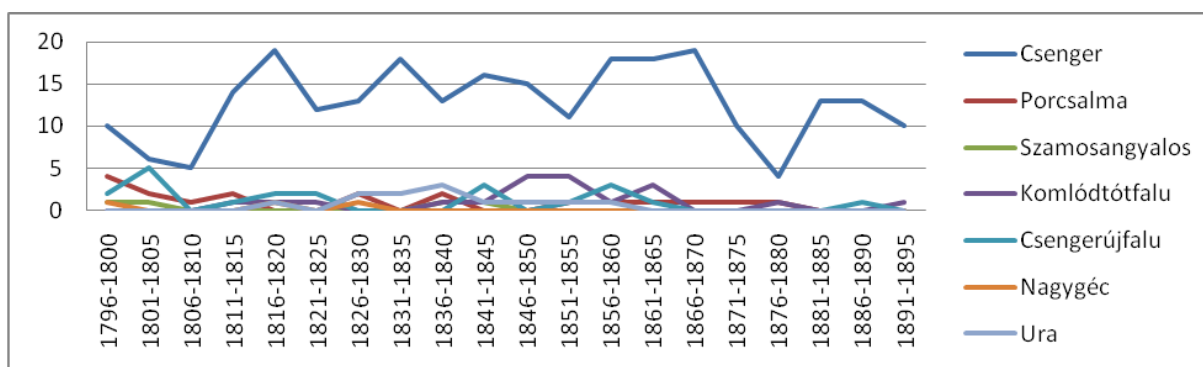
Az időszak elején még sokkal kedveltebb, jól megfigyelhető, amint a nyitottabb városban, Csengernben kimegy a divatból, bár teljesen nem tűnik el. A kisebb falvakban viszont egyenletes az

203 1799-1834 közt 28 fő, 1835-1856 közt ritkul. 1857-1895 közt 29 fő.

eloszlása. Legnagyobb arányban Komlódtótfaluban²⁰⁴ jelenik meg és itt egyre gyakoribb. Ugyanez a sűrűsödés állapítható meg Porcsalmán és Nagygécen²⁰⁵ is, ahol a század második felére lesz egyenletes. Csengerújfaluban és Szamosangyaloson az egész időszakban egyenletes. Eleinte Borbára alakban is írták.

Klára:

Csenger: 257 fő; 8,4% / Csengerújfalu: 19 fő; 3,1% / Komlódtótfalu: 19 fő; 2,9% / Nagygéc: 3 fő; 0,4% / Porcsalma: 19 fő; 1,2% / Szamosangyalos: 17 fő; 2,1% / Ura: 10 fő; 3,5%

A legnagyobb százalékos arányban Csengerben²⁰⁶ adták, ahol folyamatosan jelen lévő, kedvelt név; Nagygécen²⁰⁷ volt a legkevésbé kedvelt. A század vége felé haladva előfordulása mindenhol csökken: Nagygécen az 1830-as évektől, Komlódtótfaluban²⁰⁸, Szamosangyaloson²⁰⁹, Urában²¹⁰, Csengerújfaluban²¹¹ az 1860-as évektől, Porcsalmán²¹² az 1880-as évektől már egyáltalán nincs, vagy csak egyszer-kétszer fordul elő.

Éva:

Csenger: 158 fő; 5,1% / Csengerújfalu: 30 fő; 4,9% / Komlódtótfalu: 5 fő; 0,7% / Nagygéc: 6 fő; 0,9% / Porcsalma: 119 fő; 7,5% / Szamosangyalos: 3 fő; 0,3% / Ura: 10 fő; 3,5%

²⁰⁴ 1798 és 1821 között 7 fő, 1834-1862 között 19 fő. 1822-1833-ig hiányzik. 1863-tól évi 1-3 fő, 1871-ben évi 5 fő.

²⁰⁵ 1833-ig csak 3 fő, 1834-től 2-4 fő/5 év.

²⁰⁶ a legsűrűbb időszak 1812 és 1841 közé esik, mikor is előfordult, hogy évi 9 leány kapta ezt a nevet.

²⁰⁷ 1800-ban, 1817-ben és 1830-ban adták ezt a keresztnévet. Ezután már nem jelenik meg.

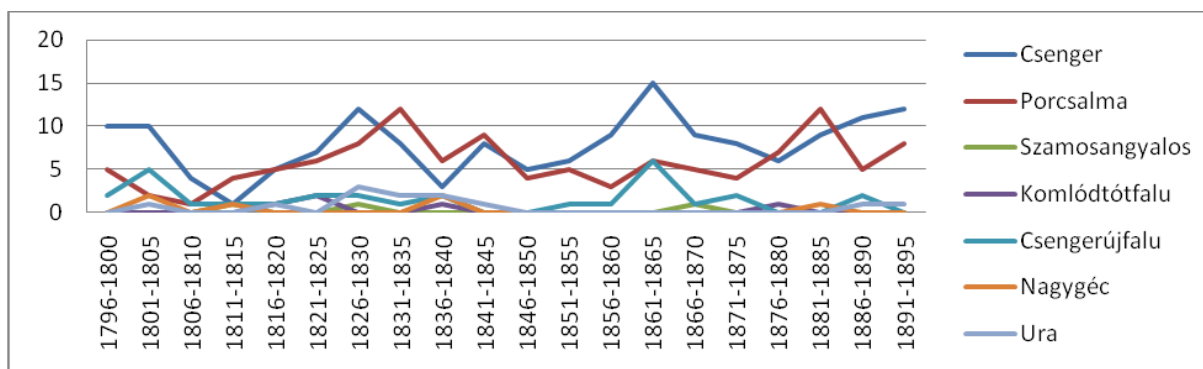
²⁰⁸ 1814-ben jelenik meg először, és 1845-ig 5 fő születik. 1847-1863 között sűrűbbé, 12 fő. 1864-1895 közt 2 fő.

²⁰⁹ 1800-1836 közt 13 Klára, 1837-1857 közt nincs, majd 1858-1864 között újra 4 alkalommal. 1865 után nincs.

²¹⁰ 1818-tól van jelen ez a név, és 1857-ig van jelen, mely időszak alatt 10 Klára született.

²¹¹ 1899-1803-ig 7, 1804 és 1861 között pedig 11 Klára születik. 1862 után már csak egyszer, 1889-ben jelenik meg újra.

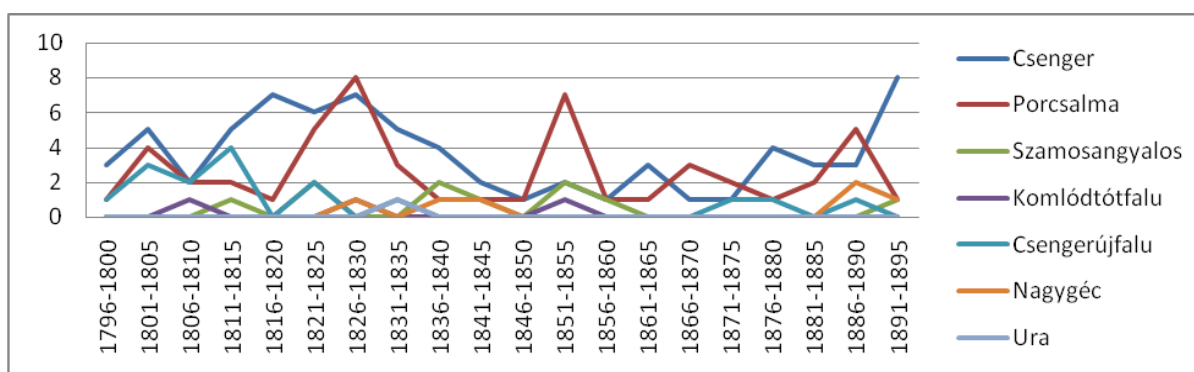
²¹² 1796-1801-ig 6 Klára született, ezután 10 évenként átlag 2-szer adták ezt a keresztnévet. 1879 után már nem jelenik meg.

A többi névhez képest változó eloszlást, pontosabban Csengerben²¹³ 30 évenkénti (nagyjából emberöltőnyi) csúcsokat mutató név. A nagyobb Csengert megelőzve mégis Porcsalmán²¹⁴ adják a leggyakrabban az Éva keresztnévét, ahol az ötödik legnépszerűbb leánynévvé vált. Szamosangyaloson²¹⁵, Nagygécen²¹⁶ és Komlódtótfaluban²¹⁷ viszont alig kapta valaki.

Anna:

Csenger: 73 fő; 2,3% / Csengerújfalú: 16 fő; 2,6% / Komlódtótfalu: 3 fő; 0,4% / Nagygéc: 6 fő; 0,9% / Porcsalma: 52 fő; 3,3% / Szamosangyalos: 10 fő; 1,2% / Ura: 1 fő; 0,3%

Azt gondolhatnánk, hogy az Anna név is gyakori a vizsgált időszakban, hiszen a Julianna a leggyakoribb név, így a benne szereplő Anna név is népszerűvé válhatott volna. Ezzel szemben meglepő, hogy minden településen 3% alatt, sőt, mi több, 3 településen, Nagygécen²¹⁸, Komlódtótfaluban²¹⁹ és Urában²²⁰ 1% alá esik a névadás gyakorisága. A vizsgált települések közül Csengerújfaluban²²¹

²¹³ 1796-1809 közt 1-4 fő/év, majd ritkul. Az 1860-as években 5-6 fő/év, a 1870-80-as években csökken, majd növekszik.

²¹⁴ szinte minden évben megjelenik ez a név, 1812 után gyakrabban. Évenként 1-3, 1830-35 között 4-5 Éva is született.

²¹⁵ mindössze 3 fő, 1815-ben, 1830-ban és 1868-ban.

²¹⁶ 1801 és 1837 között 5 fő, utána már csak 1885-ben jelent meg újra ez a név.

²¹⁷ 1819 és 1825 között 3 fő, majd csak 1840-ben és 1876-ban jelenik meg újra.

²¹⁸ 1830 és 1842 között hárman, és 1885-1894 között újabb 3 lány kapja az Anna keresztnévét.

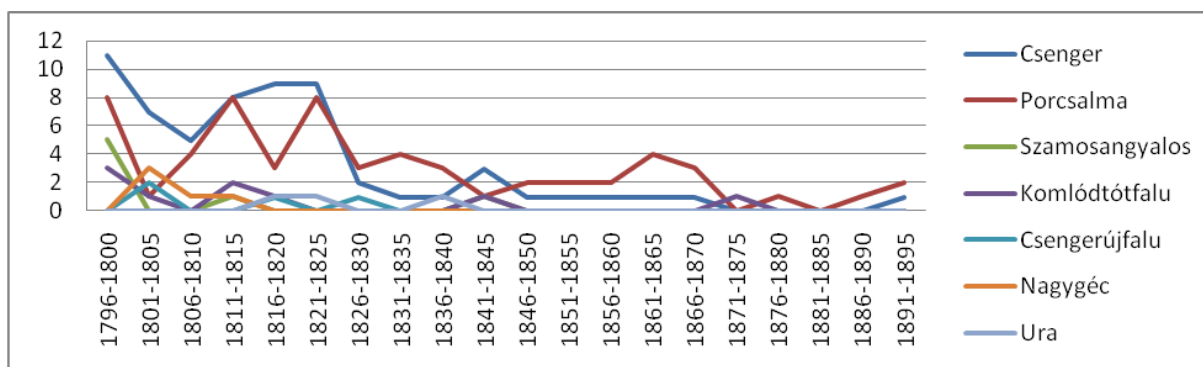
²¹⁹ 1806-ban, 1826-ban és 1855-ben jelenik meg az Anna keresztnév.

²²⁰ 1835-ben születik egy Anna nevű gyermek.

kedvelték leginkább. Csengerben²²² a század eleji csúcs után erősen kimegy a divatból, Porcsalmán pedig jól megfigyelhetőek a nagyjából emberöltőnyi kiugrások.

Sára:

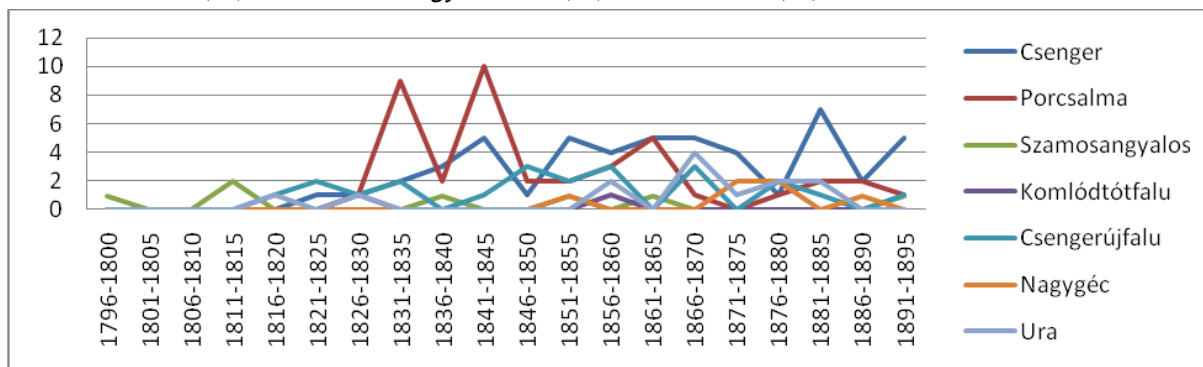
Csenger: 62 fő; 2% / Csengerújfalú: 4 fő; 0,6% / Komlódtótfalu: 9 fő; 1,4% / Nagygéc: 5 fő; 0,7% / Porcsalma: 60 fő; 3,8% / Szamosangyalos: 7 fő; 0,8% / Ura 3 fő; 1%

A század elején minden településen nagy számban van jelen, de a legtöbb helyen a keresztnév eltűnése figyelhető meg. A ritkulás folyamata már a század elejétől Komlódtótfalu²²³, Nagygéc²²⁴, Csengerújfalú²²⁵, Ura²²⁶, Szamosangyalos²²⁷, és Csenger²²⁸ sorrendben megy végbe nagyjából a század közepéig. Százalékos aránya Porcsalmán a legnagyobb, ahol még sokáig tartja magát.

Zsófia:

Csenger: 51 fő; 1,6% / Csengerújfalú: 22 fő; 3,6% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3% / Nagygéc: 6 fő; 0,9% / Porcsalma: 41 fő; 2,6% / Szamosangyalos: 7 fő; 0,8% / Ura: 13 fő; 4,6%

221 1799-1833 közt 13 Anna, majd 1873-ig nem jelenik meg, és csak 1874-ben, 1880-ban és 1889-ben szerepel ismét.

222 1795-1817 közt 16, 1818-1839 között 28 fő. 1840 után ritkább, 55 év alatt 29 fő. 1840-1876 közt 11, 1877-1895 közt 18 fő.

223 1797 és 1817 között 7 Sára születik, ezután csak 1844-ben és 1874-ben találkozhatunk vele egy-egy alkalommal.

224 1804 és 1815 között születtek meg 5 Sára nevű leány, és 1816 után már nem található.

225 1803 és 1827 között 4 Sára születik, 1824 után már nem jelenik meg.

226 1819 és 1838 között 3 fő, 1839 után már nem adják ezt a nevet.

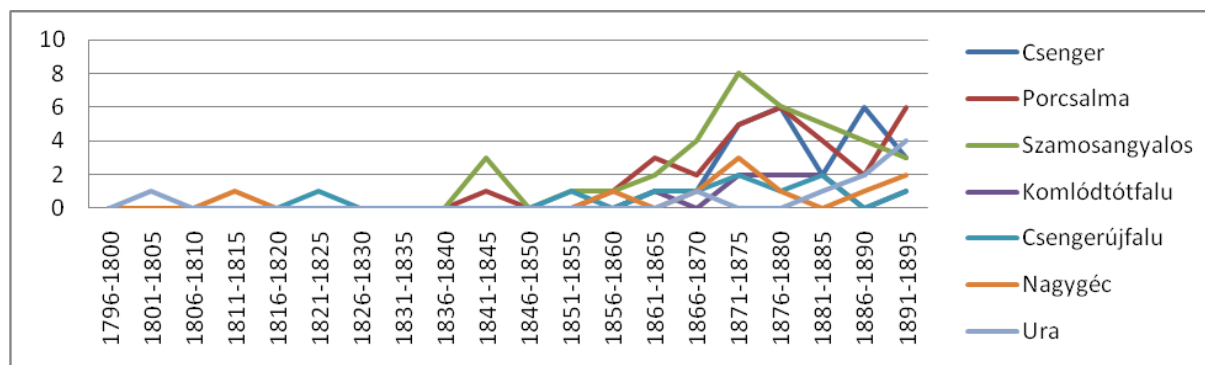
227 1796 és 1800 között 5 Sára születik, majd megjelenik még 1812-ben és 1841-ben, azután már nem találkozhatunk vele.

228 1796-1827 közt évi 1-4, összesen 52 fő. Ezután ritkul, 1828-1895 között csak 10 fő születik.

Százalékos aránya Urában²²⁹ a legnagyobb, annak ellenére, hogy a század közepén majdnem 30 év alatt egy szülő sem keresztelte leányát Zsófiának és hogy az 1880-as évek közepe után sem neveztek el így senkit. Szamosangyaloson²³⁰ már a vizsgált időszak kezdetétől jelen van. Megjelenésének útvonala időben a többi településen: Csengerújfalun²³¹ és Ura, Csenger²³², Porcsalma²³³ (ahol rendkívül népszerűvé válik 20 évig), Komlódtótfalun²³⁴ és Nagygéc²³⁵ az 1850-es évekig.

Ilona:

Csenger: 24 fő; 0,7% / Csengerújfalun: 10 fő; 1,6% / Komlódtótfalu: 8 fő; 1,2% / Nagygéc: 10 fő; 1,6% / Porcsalma: 30 fő; 1,8% / Szamosangyalos: 34 fő; 4,2%; Helénával: 38 fő; 4,7% / Ura: 8 fő; 2,8%; Helénával: 9 fő; 3,2%

Későn divatba kerülő név, mely a század elején még alig fordul elő. A legnagyobb arányban Szamosangyaloson van jelen. Megjelenésének útvonala: az 1820-as évektől indulva Csengerújfalun²³⁶, Porcsalma²³⁷, Szamosangyalos²³⁸, Csenger²³⁹ és Komlódtótfalun²⁴⁰, Ura²⁴¹ és végül szokás szerint Nagygécen²⁴² az 1860-as években. Előfordult Ilon, Ilka alakban is. A főnemes és cigány családoknál előfordult, hogy a nevet Heléna alakban anyakönyvezték.

²²⁹ 1817-1827 között csak 2 fő. 1828-1856 közt hiányzik, csak 1857-1884 közt jelenik meg újra, kb. 2 fő/5 év. 1884 után nincs.

²³⁰ 1796-1814 közt 3 alkalommal, 1836-ig kimarad, ezután felbukkan 1837, 1854, 1862 és 1892 években.

²³¹ 1817-től folyamatosan van jelen 5 évenként 1-2 fő.

²³² 1824-ben jelenik meg először, 1837-ig csak 4 fő, 1838-tól folyamatos, néhány év kihagyással évenként 1-2 Zsófia.

²³³ 1829-ben jelenik meg először, majd 1866-ig évi 1-4 fő. 1867-1877 közt hiányzik, majd 1878-1891-ig 6 fő.

²³⁴ csak 1830-ban, és 1856-ban jelenik meg.

²³⁵ 1853-ban jelenik meg, majd 1874-től 5 lány kapta ezt az elnevezést.

²³⁶ 1824-ben jelenik meg, majd 1855-ig nem találkozunk vele, mikor egy „Ilona vagy Heléna” bejegyzést találunk az anyakönyvben. 1864 és 1895 között további 8 alkalommal adták.

²³⁷ a név első megjelenése 1841, és 1869-ig 5 alkalommal, majd 1870 és 1895 között további 25 alkalommal jelenik meg.

²³⁸ 1842-ben jelenik meg először, és 1870-ig 8 fő. Ezután évi 1-3 fő. 1857-ben „Ilka” alakban lett anyakönyveztve, és 1844 és 1893 között 4 alkalommal „Heléna” bejegyzés található.

²³⁹ 1865-ben jelenik meg először. Igazán sűrűvé csak 1873 után válik.

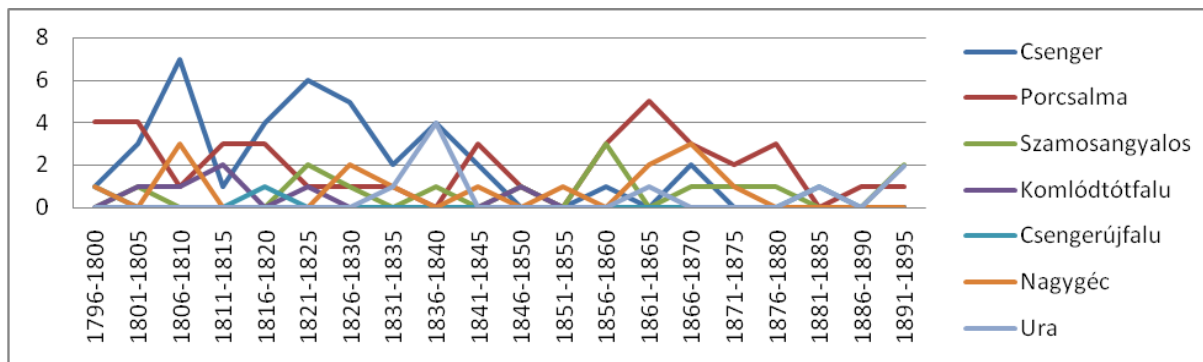
²⁴⁰ 1862-től van jelen.

²⁴¹ 1803-ban egy „Heléna” születik, Ilona alakban 1868-tól jelenik meg, s 1868-1891 közt és 1892-1895 közt is 4-szer található meg.

²⁴² a név első megjelenése 1812, majd 1859-ig senki nem kapja ezt a keresztnévet. 1860-tól 1895-ig 9 Ilona születik.

Ágnes:

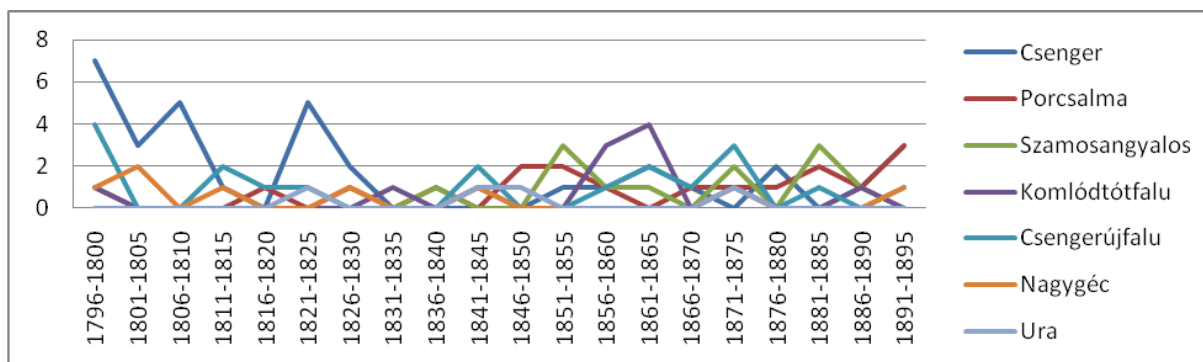
Csenger: 38 fő; 1,2% / Csengerújfalú: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 6 fő; 0,9% / Nagygéc: 15 fő; 2,4% / Porcsalma: 40 fő; 2,5% / Szamosangyalos: 14 fő; 1,7% / Ura: 9 fő; 3,2%

Ez a XX. században gyakoribb név már az 1700-as évek végétől kedvelt volt, a következő században viszont itt-ott teljesen eltűnt. Ahogy Csengerben²⁴³ kimegy a divatból, úgy jön be Porcsalmán²⁴⁴, ahol még inkább divatba kerül és a már korábban is megfigyelt emberöltőnyi ideig kedvelt. A század végére csökkenő tendenciát mutat: Komlódtótfaluban²⁴⁵ az 1850-es évektől, Nagygécen²⁴⁶ és Csengerben az 1870-es évektől már meg sem jelenik. A legkisebb vizsgált településen (Ura²⁴⁷) a legnagyobb a százalékos arány.

Terézia:

Csenger: 34 fő; 1,1% / Csengerújfalú: 19 fő; 3,1% / Komlódtótfalu: 12 fő; 1,8% / Nagygéc: 8 fő; 1,3% / Porcsalma: 18 fő; 1,1% / Szamosangyalos: 12 fő; 1,4% / Ura: 4 fő; 1,4%

²⁴³ 1796-1805-ig 4, 1806-1839-ig, 29 Ágnes született. Ezután már ritka, 1895-ig csupán 5 leánynak adtak Ágnes nevet.

²⁴⁴ 1796 és 1821 között 16 fő született, majd ritkul, kb. 1 fő/5 év. 1862-től 1874-ig ismét sűrűbbé válik.

²⁴⁵ 1802 és 1821 között 5 Ágnes születik, majd 1848-ban még egy alkalommal, és 1849 után már nem találkozhatunk vele.

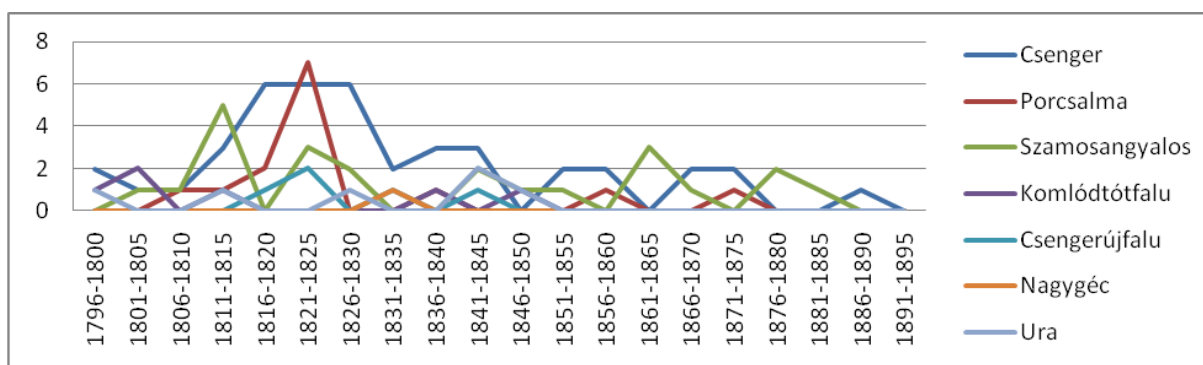
²⁴⁶ 1872 után már nem jelenik meg.

²⁴⁷ 1832-től jelenik meg, és 1840-ig öten, majd 23 év kihagyás után 1864-1895 közt újabb négyen kapták.

Az időszak elején még elég kedvelt név, de nagyon hamar elveszti népszerűségét. Valószínűleg az anyakönyv előtti időkben sokáig népszerű lehetett. Jellemzően a század elején inkább a nemesség, a század végén pedig az egyszerűbb néprétegek (napszámosok, cselédek) választották. Nem túl gyakran adott keresztnév, százalékos aránya Csengerújfaluban²⁴⁸ meghaladja a többi települését.

Ráhel:

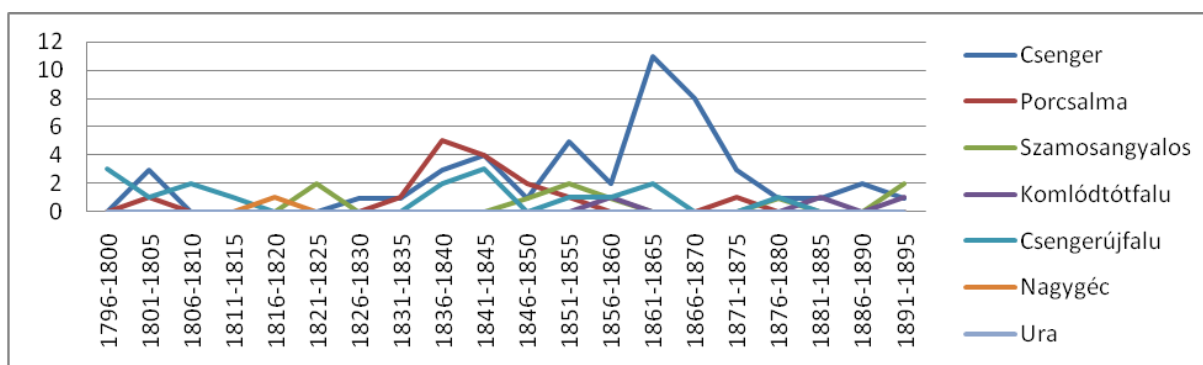
Csenger: 42 fő; 1,3% / Csengerújfalu: 5 fő; 0,8% / Komlódtótfalu: 6 fő; 0,9% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 14 fő; 0,9% / Szamosangyalos: 23 fő; 2,8% / Ura: 6 fő; 2,1%

Ez a bibliai név a század elején többször előfordult, mint később, mikor is úgy tűnik, kiment a divatból. Szamosangyaloson a legnagyobb, Nagygécen pedig a legkisebb arányszámban. Kezdetben Rákhel, Ráchel alakban szerepel.

Katalin:

Csenger: 45 fő; 1,4% / Csengerújfalu: 17 fő; 2,8% / Komlódtótfalu: 3 fő; 0,4% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 15 fő; 0,9% / Szamosangyalos: 9 fő; 1,1% / Ura:

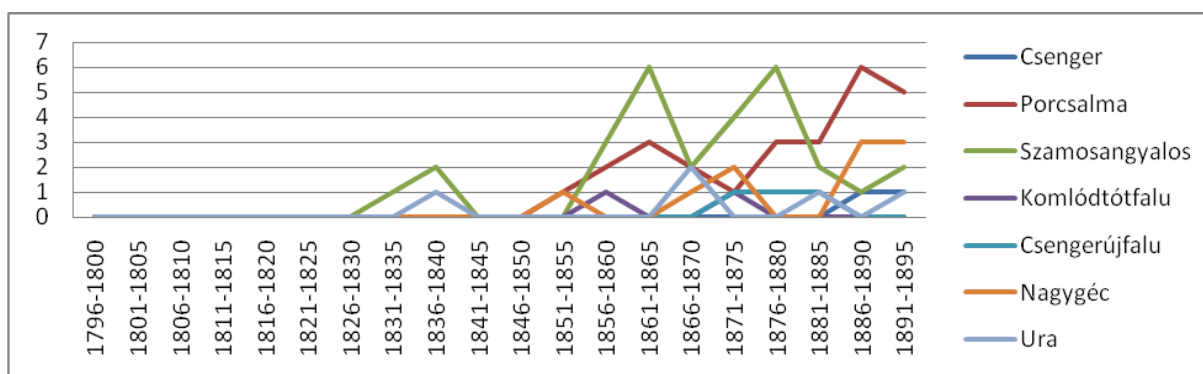

248 1796-1821 között 8 fő, 1800-1811, és 1822-1842 között hiányzik. 1843-tól 1895-ig a 11 alkalommal adott név.

Csengerújfaluban²⁴⁹ van jelen a legnagyobb arányszámban, a közeli Urában viszont száz év leforgása alatt egyetlen ilyen nevű leány sem születik. 1830 körül az addig csak szórványosan előforduló név több helyen fellendül, sőt Csengerben kifejezetten divatba jön az 1860-as években. Katalina, Katarina, Katinka alakban is anyakönyvezték.

Piroska:

Csenger: 2 fő; 0,06% / Csengerújfalu: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3% / Nagygéc: 10 fő; 1,6% / Porcsalma: 26 fő; 1,6% / Szamosangyalos: 29 fő; 3,5% / Ura: 5 fő; 1,7%

A század második felétől jelenik meg, az előtt sehol sem található. Szamosangyaloson²⁵⁰ elég kedvelté vált a század második felében. A vizsgált települések közül itt jelent meg először, 1831-ben, ahol kifejezetten a köznép használta. Meglepő, hogy Csenger²⁵¹ városban száz év leforgása alatt, több mint 3000 születendő leány közül csak kettő részére választják a Piroska nevet. Más nevekkal ellentétben Nagygécre most hamarabb eljut és már 1855-ben és 1869-ben is keresztelnek a névre. Ennek oka is kiderült: az édesanya mindkét esetben *angyalosi származású*, így már világos, hogy a Piroskát már korábban elfogadott névként használó helységről közvetlenül került át a szokás Nagygécre, ami után pár család elkezdte használni, még a földbirtokos Czerjék család is.

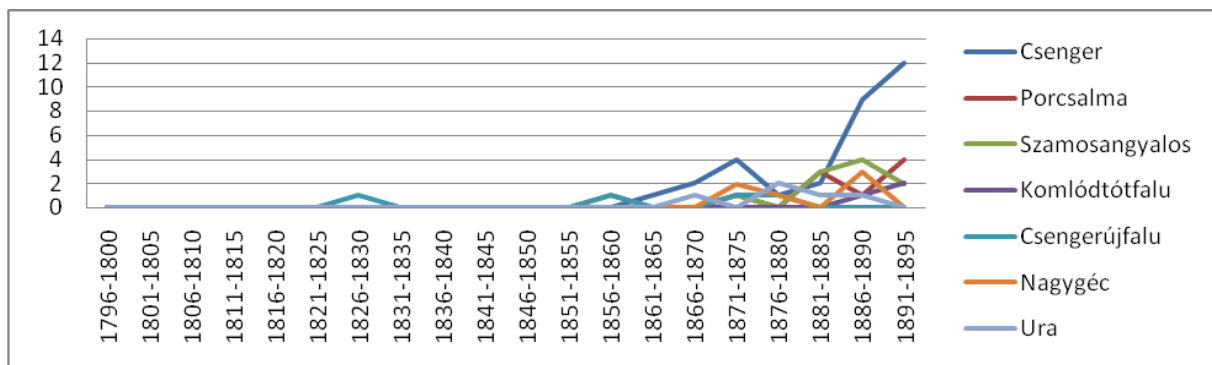
Ételka:

Csenger: 31 fő; 1% / Csengerújfalu: 4 fő; 0,6% / Komlódtótfalu: 3 fő; 0,4% / Nagygéc: 6 fő; 0,9% / Porcsalma: 9 fő; 0,5% / Szamosangyalos: 11 fő; 1,3% / Ura: 5 fő; 1,7%

²⁴⁹ 1796-1811 között 7 fő, majd 1837-ig hiányzik. 1838-1864 közt 9 fő, 1865-től szinte megszűnik, aztán már csak 1878-ban 1 fő.

²⁵⁰ 1831 és 1855 között csak 3, 1855-1895 között 26 Piroska születik.

²⁵¹ 1886-ban és 1894-ben születik Piroska.

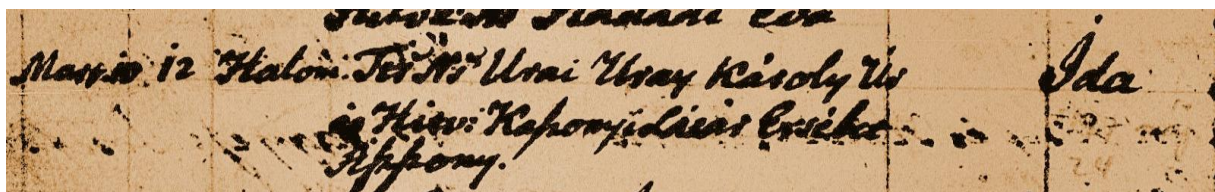

Annak ellenére, hogy az évszázad folyamán átlagosan számított aránya elenyésző, jól látszik, hogy miképpen jön divatba a század végén. Bár Csengerújfaluban²⁵² megjelenik a korábban is, ugyanolyan ritka marad a század végéig. Szamosangyaloson²⁵³ és Csengerben²⁵⁴ az 1860-as évektől, Nagygécen²⁵⁵, Urában²⁵⁶ és Porcsalmán²⁵⁷ az 1870-es évektől, Komlódtótfaluban²⁵⁸ az 1890-es évektől kezdik adni.

Ida:

Csenger: 11 fő; 0,3% / Csengerújfalú: 2 fő; 0,3% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3% / Nagygéc: 4 fő; 0,6% / Porcsalma: 30 fő; 1,8% / Szamosangyalos: 27 fő; 3,3% / Ura: 3 fő; 1%

Szamosangyaloson²⁵⁹ jobban kedvelték, mint a többi településen. A egyike a XIX. század vége felé kedvelté váló, az addigi egyeduralkodó hagyományos neveket gyérítő és a szaporodó népesség egyre nagyobb név-igényét kiszolgáló újabb keletű neveknek, melyek igazán a XX. század első felében virágoztak. Először a legnagyobb és legnyitottabb településen, Csengerben²⁶⁰ jelent meg, 1836-ban az *Uray* főnemes családban. 40 év elteltével kezdte a köznép is ritkán használni. A század végére erőteljesen szaporodott.

4. kép: Az első Ida (Csenger, 1836)

²⁵² 1828-ban található meg először, és 1859-1877 között háromszor jelenik meg.

²⁵³ 1858-1882-ig csak két alkalommal, 1883-1895 között viszont 9 Etelka született.

²⁵⁴ 1864-ben jelenik meg az Etelka keresztnév, és míg 1864-1884 között 10, 1885-1895 között 21 Etelka születik.

²⁵⁵ 1871 és 1889 között 6 alkalommal adták ezt a keresztnévet.

²⁵⁶ 1869 és 1886 között 5 Etelka született.

²⁵⁷ 1873-ban jelenik meg először.

²⁵⁸ 1890-1894 között háromszor adták ezt a nevet.

²⁵⁹ 1852-től van jelen az Ida név, s míg 1852-1872 között 6, 1873-1895 között 21-szer adták ezt a keresztnévet.

²⁶⁰ 1836-ban jelenik meg először. 1864-ig csak ketten kapták, majd 1865-1895 közt 9 fő.

Vilma:

Csenger: 3 fő; 0,09% / Csengerújfalú: 1 fő; 0,1% / Komlódtótfalu: 12 fő; 1,8% / Nagygéc: 14 fő; 2,3% / Porcsalma: 8 fő; 0,5% / Szamosangyalos: 22 fő; 2,7% / Ura: 1 fő; 0,3%

A név ritkának számít, minden településen 3% alatti a megjelenés, a legritkább Csengerben²⁶¹, és Szamosangyaloson²⁶² van jelen a legnagyobb arányszámban. A század első felében sehol sem találkozunk vele, minden településen az 1850-es évek után jelenik meg, először Komlódtótfaluban²⁶³, majd Csengerben, Csengerújfaluban²⁶⁴, Nagygécen²⁶⁵ (ahol Vilhelmina alakban is előfordul), Szamosangyaloson, Porcsalmán²⁶⁶, és végül Urában²⁶⁷.

Emília:

Csenger: 9 fő; 0,2% / Csengerújfalú: 12 fő; 1,9% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3% / Nagygéc: 13 fő; 2,1% / Porcsalma: 7 fő; 0,4% / Szamosangyalos: 9 fő; 1,1% / Ura: 5 fő; 1,7%

Nagygécen²⁶⁸ van jelen a legnagyobb arányban, az 1870-es évektől. Bár korábban is előfordul más településeken²⁶⁹, mégis az 1850-es évek végétől, 1870-es évektől válik gyakrabban adott keresztnévvé. Emma alakban is előfordult.

Krisztina:

Csenger: 20 fő; 0,6% / Csengerújfalú: 5 fő; 0,8% / Komlódtótfalu: 15 fő; 2,3% / Nagygéc: 5 fő; 0,8% / Porcsalma: 5 fő; 0,3% / Szamosangyalos: 2 fő; 0,2% / Ura: 1 fő; 0,3%

A vizsgált települések közül Komlódtótfaluban²⁷⁰ fordul elő a legtöbbször, viszont csak az 1830-as évek közepéig. Ebben az időszakban Csengerújfaluban²⁷¹ is szinte teljesen eltűnik ez a név. Csengerben is csak az 1840-es évek közepéig adták. A többi településen²⁷² csak ritkán fordul elő ilyen keresztnév.

²⁶¹ 1859 és 1882 között csak 3 alkalommal adták a Vilma nevet.

²⁶² 1865-ben jelenik meg ez a név, és 5 évenként 2-4 fő kapja ezt a nevet.

²⁶³ 1855-ben jelenik meg ez a keresztnév, és 1855-1872 között 3, 1873 és 1889 között 9 gyermek kapta ezt a nevet.

²⁶⁴ mindössze 1 alkalommal, 1859-ben született Vilma.

²⁶⁵ 1864-ben jelenik meg először, és 1883-ig 2, ezután pedig 1894-ig 12 gyermek kapta ezt a nevet.

²⁶⁶ 1866-ban jelenik meg először, és 1874 után az 1890-es években sűrűbbé válik, 1893-1895 közt hatszor adják.

²⁶⁷ 1882-ben egy Vilma nevű leány született.

²⁶⁸ 1871-től van jelen a keresztnév.

²⁶⁹ Csengerben 1833-ban, Csengerújfaluban 1825-ben, Porcsalmán 1824-ben, Urában 1835-ben jelenik meg.

²⁷⁰ 1796 és 1921 között 14-szer jelenik meg, majd még egyszer 1835-ben, és ezután már nem született Krisztina.

²⁷¹ 1810 és 1828 között négyszer adták ezt a nevet, majd szinte teljesen eltűnik, és csak 1892-ben jelenik meg újra egyszer.

²⁷² Nagygécen 1802-1876 közt szórványos, inkább az 50-es évek után. Porcsalmán 1815-ben jelenik meg, utána 1882-1886 közt 4 fő. Szamosangyaloson 1830-ban és 1855-ben, Urában 1838-ban találjuk meg.

Johanna:

Csenger: 37 fő; 1,2%; Johankával: 39 fő; 1,2% / Csengerújfalu: 4 fő; 0,6% / Komlódtótfalu: 3 fő; 0,4% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 5 fő; 0,3% / Szamosangyalos: 2 fő; 0,2% / Ura: 1 fő; 0,3%

Előfordult Johánka, Juhánka, Ivanna alakban is. Nagyon ritka név. Csengerben²⁷³ a legnagyobb a százalékos előfordulása, a többi településen 1% alatti a név megjelenése, azaz 6 főnél kevesebb Johanna nevű leányt kereszteltek a vizsgált száz év alatt. Csengerújfaluban az 1840-es évektől, Komlódtótfaluban az 1860-as évektől, Csengerben az 1870-es évektől, Porcsalmán és Szamosangyaloson az 1880-as évek közepétől már nem jelenik meg. Érdekes, hogy Urában csak egy Johanna születik, éppen akkor, amikor már minden más vizsgált környező településen eltűnt.

Amália:

Csenger: 20 fő; 0,6% / Csengerújfalu: 5 fő; 0,8% / Komlódtótfalu: - / Nagygéc: 8 fő; 1,3% / Porcsalma: 9 fő; 0,5% / Szamosangyalos: 6 fő; 0,7% / Ura: 3 fő; 1%

Csengerben²⁷⁴ találkozhatunk vele elsőként az 1810-es évek legvégén, a többi településen csak később, az 1830-as (Csengerújfalu, Ura), 1840-es (Szamosangyalos), és 1850-es években (Nagygéc, Porcsalma). Komlódtótfaluban egy alkalommal sem neveztek el leányt Amáliának a száz év alatt, és a többi településen is csak fel-felbukkan. Nagygécen, ahol a százalékos arány a legmagasabb, az idő előrehaladtával némi sűrűsödés figyelhető meg.

Veronika:

Csenger: 27 fő; 0,8% / Csengerújfalu: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 5 fő; 0,7% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 4 fő; 0,2% / Szamosangyalos: 2 fő; 0,2% / Ura: 4 fő; 1,4%

Csengerújfaluban jelenik meg a legkorábban, a századfordulón ez a keresztnév, későbbi megjelenését figyelhetjük meg Komlódtótfaluban és Urában (1820-as évek vége) Csengerben (1830-as évek vége), Porcsalmán (1850-es évek), Szamosangyaloson (1860-as évek közepe), Nagygécen pedig csak az 1890-es években.

Lidia:

Csenger: - / Csengerújfalu: 5 fő; 0,8% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3 % / Nagygéc: 27 fő; 4,4% / Porcsalma: 1 fő; 0,06% / Szamosangyalos: 4 fő; 0,4% / Ura: -

²⁷³ 1822-1858 közt 32 fő kapta, ezután már csak 1869-ben. 1816-ban és 1847-ben „Johanka” név szerepel a bejegyzésekben.

²⁷⁴ 1819-ben jelenik meg. 1832-ig 5 fő. 1833-1848 közt nincs, 1849-1855 közt 9 leány, 1895-ig még 6 esetben kapják.

A vizsgált települések közül az adott időszakban sem a legnagyobb, sem a legkisebb helységben nem kereszteltek leányt Lidia névre. A legnagyobb arányban Nagygécen²⁷⁵ fordul elő. A keresztnév legtöbb esetben a század első felében jelenik meg többször, és az 1840-es évek után már nem találkozunk vele sem Csengerújfaluban, sem Szamosangyaloson, és 1850 után Komlódtótfaluban sem. Kicsit más a helyzet Nagygécen, az 1870-es évekig gyakrabban, de még azután is jelen van.

Polexina, vagy Polixéna:

Csenger: 3 fő; 0,09% / Csengerújfalu: 5 fő; 0,8% / Komlódtótfalu: 1 fő; 0,1% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: 25 fő; 1,6% / Szamosangyalos: 5 fő; 0,6% / Ura: -

Nagyon ritka név, a vizsgált településeken csak néhány alkalommal jelenik meg, Urában meg sem jelenik. Porcsalmán²⁷⁶ viszont az 1850-es évek után gyakrabban adott keresztnévvé. Mára teljesen eltűnt.

Marcella:

Csenger: 5 fő; 0,1% / Csengerújfalu: 3 fő; 0,4% / Komlódtótfalu: 8 fő; 1,2% / Nagygéc: 4 fő; 0,6% / Porcsalma: 11 fő; 0,7% / Szamosangyalos: - / Ura: -

Komlódtótfaluban kedvelték a leginkább a század elején, a többi településen 1% alatti a név megjelenése. Szamosangyaloson és Urában senkit nem kereszteltek el így. A század második felében csak a legnagyobb településeken bukkan fel egy-egy alkalommal.

Drusilla:

Csenger: 4/5 fő; 0,1% / Csengerújfalu: (3/4 fő; 0,4, 0,6% / Komlódtótfalu: 1 fő; 0,1% / Nagygéc: 1 fő; 0,1% / Porcsalma: - / Szamosangyalos: - / Ura: 1 fő; 0,3%

Ritka de érdekes név, mely Porcsalmán és Szamosangyaloson meg sem jelenik a száz év alatt. Nagygécen, Komlódtótfaluban és Urában is csak egy-egy alkalommal kereszteltek leányt erre a névre, de mindhárom településen néhány év elcsúszással (1812, 1824, 1829). Csengerben és Csengerújfaluban ennél korábban, és ugyanabban az évben jelent meg. Drusilla és Drusiána formában is megtalálható, de csak az 1830-as évek közepéig.

Karítász:

Csenger: - / Csengerújfalu: 1 fő; 0,1% / Komlódtótfalu: 2 fő; 0,3% / Nagygéc: - / Porcsalma: - / Szamosangyalos: 9 fő; 1,1% / Ura: -

²⁷⁵ 1835-ben jelenik meg. 1861-től 1870-ig gyakoribbá válik, 13 fő, 1871-től ismét ritkul, 1895-ig csak 6 fő.

²⁷⁶ 1816-ban egy ilyen nevű leány születik, majd 1817-1848-ig hiányzik. 1849 után gyakoribb, 1895-ig 24-en kapják ezt a nevet.

Csak Csengerújfaluban, Komlódtótfaluban és Szamosangyaloson jelenik meg. Szamosangyalosra a legjellemzőbb 1799-1821 között a kismesek és a lelkész családjaiban. Éppen az első előfordulás előtt egy évvel veszi feleségül Domahidy Zsigmond *Madarassy Karitást* Gacsályból, így a falu megismerheti a nevet. Komlódtótfaluban kicsit később, az 1820-as években bukkan fel. Az 1830-as évek után már egyik településen sem található meg.

Ritkán előforduló nevek

Vannak keresztnévek, amelyek minden faluban elenyésző mennyiségben fordulnak elő. Az alábbiak előfordulása minden egyes településen 1% alá esik.

A férfi neveket vizsgálva minden településen előfordul az Ádám és a Lőrinc. Urában nem, de a többi településen jelen van a Kálmán, Sámuel, Benjámin, Bertalan, Endre, Elek, Árpád nevek.

Egy-három falu kivételével mindenütt jelen van a Gusztáv, Márton, Jenő, Bertalan, Géza, Mózes, Izsák, Balázs, Zoltán, Elemér, Tibor, Béla, illetve csak 2-3 településen van jelen az Ambrus, Ábrahám, Benedek, Vince, Tamás, Ézsaiás, Bernát, Dénes, Lázár, Lukács, Viktor, Ágoston, Boldizsár, Mátyás, Eduárd vagy Edvárd vagy annak rövid alakja: Ede.

És vannak keresztnévek, amelyek a vizsgált települések közül csak azon az egy helyen fordulnak elő, 1-3 alkalommal. Ilyen Csengerben az Ábel, Sebestyén, Rubin, Ákos, Kelemen; Csengerújfaluban a Róbert, Ábrahám, Mór, Jónás, Alajos, Aladár, Komlódtótfaluban a Miksa, Adorján, Barnabás; Nagygécen a Győző; Porcsalmán a Hubert és az Emil; Szamosangyaloson az Adrián és az Olivér.

A női neveket vizsgálva pedig minden településen jelen van az Eleonóra, Eulália, Berta.

Egy-három falu kivételével mindenütt jelen van az Irma, Rebeka, Izabella, Karolina, Franciska, Emma, Margit, Gizella, Viola vagy Violetta, Judit, Dina, Szeréna, Matild, Jolán, Jozefa vagy Jozefina, Hermína, Laura, Antónia, és csak 2-3 településen jelenik meg a Márta, Viktória, Paulina, Aranka vagy Aranyka, Irén, Florentina, Magda vagy Magdolna, Apollónia, Debóra, Kamilla, Rózsa, Dóra, Hedvig, Juszta, Bella keresztnévek.

A csak bizonyos településeken megjelenő keresztnévek pedig Csengerben Dismonda, Lea, Cecília, Otília, Ibolya, Juszta, Ilma, Priscilla, Kamilla, Katerina, Rozina; Csengerújfaluban a Zsanna, Hulda, Mikál, Beáta, Konstancia; Komlódtótfaluban az Angelika, Valéria, Juszta, Nagygécen a Vilhelmina, Lilla, Adrien, Csilla, Györgyike, Zsorzsin; Porcsalmán a Salome, Ludovika, Adelgunda, Flóra, Regina, Blanka, Ivanna; Szamosangyaloson az Ilka, Olga, Sarolta, Bibiána, Elodin, Amadél, Fáni, Riza, Angyélia, Pepi, Mónika, Melánia, Lujza, Zsanka, Ludmilla, Lina; és Urában pedig a Tilda.

Apáról és anyáról kapott keresztnévek

A keresztnévadási szokásoknál megvizsgálható, hogy vajon mennyire volt gyakori és elterjedt szokás az, hogy az újszülöttet azt édesapjáról vagy az édesanyjáról nevezzék el. Az anyakönyvekből mindez kimutatható. (Az sajnos nem, hogy vajon gyakrabban, vagy ritkábban kapták-e a nagyszülők keresztnéveit.)

Megjegyzendő, hogy a lányoknál nehezebb tisztább képet adni erről, hiszen az 1810-es évek elejéig a születési anyakönyvekből hiányoznak az édesanyák nevei.

A vizsgált településeken 1796 és 1895 között a fiúk 14-17 %-a kapta az édesapja keresztnévét, a lányoknál pedig az édesanyja nevét 1811/12 és (Csengerben 1806) 1895 között kb. 8-13 % ez az arány. Mindkét nemet nézve Komlódtótfaluban²⁷⁷ a legnagyobb, és Porcsalmán²⁷⁸ és Szamosangyaloson²⁷⁹ a legkisebb az arány. Ura²⁸⁰ helyzete speciális: míg a fiúknál itt az egyik legkisebb az arányszám, a lányoknál az egyik legnagyobb. Csenger²⁸¹, Csengerújfalu²⁸² és Nagygéc²⁸³ egyformán, közepesen helyezkednek el.

Annak ellenére, hogy a lányoknál kevesebb időintervallumból van adatunk, egyértelműen megállapítható (akár csak egy-egy évet vagy évtizedet megvizsgálva is), hogy több fiú kapta az apja, mint leány az anyja nevét.

Különösebb gyakoribb-ritkább időszakok nem állapíthatóak meg, ettől függetlenül a század vége felé az emelkedő gyermeklétszám miatt egyenes arányban növekszik a szülőről való elnevezések mennyisége is, arányában azonban nem.

Ikek keresztnéveinek vizsgálata

Több érdekes dolgot fedezhetünk fel, amikor kiemelten megvizsgáljuk az ikekre vonatkozó névadási szokásokat.

Csengerben a vizsgált 100 év alatt 90 ikerpár született, ebből egy alkalommal hármasicrek. Mindebből 17 alkalommal kapta a fiú az apa és 6 alkalommal a lány az édesanyja keresztnévét. Egy alkalommal fordult elő, hogy fiú-lány ikerpár esetében a fiú az apját, a lány pedig az anyját kapta. Három alkalommal kapott Ádám – Éva névpárt egy-egy ikerpár, és egyszer születtek Péter – Pál elnevezésű fiú ikek. 3 alkalommal adtak Sándor – József keresztnéveket az iker fiúknak.

²⁷⁷ 125 fiú (18%), minimum 85 lány (13%)

²⁷⁸ 258 fiú (15%), minimum 136 lány (8%)

²⁷⁹ 124 fiú (14%), minimum 68 lány (8%)

²⁸⁰ 37 fiú (14%), minimum 33 lány (12%)

²⁸¹ 556 fiú (17%), minimum 322 lány (10%)

²⁸² 121 fiú (17%) s minimum 61 lány (10%)

²⁸³ 109 fiú (17%), minimum 57 lány (9%)

Csengerújfaluban 22 alkalommal születtek ikrek. 5 alkalommal kapta a fiú az apa nevét, iker leány pedig nem kapta az anya nevét.

Komlódtótfaluban 23 ikerpár született. Bár 1811-ig hiányoznak az anyák nevei, a meglévő adatok szerint 3 leány kapta az anya, 4 fiú az apa keresztnévét. 1889-ben egy fiú ikerpár a Ferenc – József neveket kapták.

Nagygéccen a vizsgált időszakban 29 ikerpár született. Ebből 3 lány kapta az anyja nevét, 2 pedig az édesapja nevét. Egy alkalommal adták a gyermekeknek a József – Mária, egyszer pedig az Ádám - Éva párosítást.

Porcsalmán a 100 év alatt 75 esetben születtek ikrek, ebből négy alkalommal hármasterek. 15 iker fiú kapta az apa, 5 leány az édesanyja nevét. Érdekeség, hogy 1834 és 1845 között 3 fiú-lány ikerpár kapta az Ádám – Éva, 1824 és 1854 között 3 fiú ikerpár a Sándor - József keresztnéveket, továbbá 1848-ban a Ferenc – József elnevezést.

Szamosangyaloson 17 ikerpár született. 4 alkalommal kapta az ikerpár az apa, 3 alkalommal az anya nevét. Egy alkalommal született Ádám - Éva ikerpár.

Urában 8 ikerpár született a vizsgált időszakban, melyen belül 3 leány kapta az anya, 1 fiú az apa nevét. Egy ikerpár született, ahol a fiú és a leány is a szülei megfelelő nevét kapta.

Többszörös keresztnévek

Mint a tanulmány elején már láthattuk, a vizsgált településeken többször előfordult, hogy a születendő gyermekek nemcsak egy keresztnévet kaptak, hanem kettőt, hármat, sőt többet is. A vizsgálat során kiderült, hogy csak a vizsgált időszak második felében terjedt el ez a szokás, 1845 előtt egyik születési anyakönyvben sem szerepel sem kettős, sem hármas, sem többszörös keresztnév. Nézzük meg, kik, milyen neveket adtak, és mi lehetett az oka.

Csengerben²⁸⁴ az első többszörös névadás mindjárt egy tripla keresztnévvel kezdődik 1861-ben, amikor *Irhás Ésaías* nevű zenész cigányember a *Priscilla Kamilla Katarina* neveket adta leányának, majd ugyan ebben az évben a szintén zenész Irhás János a *Mária Rozália* neveket. A legközelebbi dupla nevet 1865-ben Harcsár Ferenc szatmárcsekei földbirtokos adja Csengerben születő leányának. A sort még mindig egy máshonnan származó főnemes, a szatmárököritói Kormos Ferdinánd folytatja. Ezután már a helyi nemesség is kezdi megkedvelni a névadási szokást.

Csengerújfaluban²⁸⁵ 1847-ben Csengerhez hasonlóan itt is egy máshonnan származó lelkész vezeti be a szokást, majd a további öt esetben kizárólag lelkészek, főnemesek, vagy azok gazdái élnek e gyakorlattal, pl. *Pongrácz, Bessenyei, Uray* családok.

Komlódtótfaluban²⁸⁶ 1850-ben a helyi paraszti családból származó Juhos József ad először dupla keresztnévet. Ennek okául semmilyen sejtés nem volt igazolható. A következő már 1859-ben a

²⁸⁴ 0.3 %; 18 kettős, 2 hármas és 1 négyes keresztnév

²⁸⁵ 0.4 %; 5 kettős és egy hármas keresztnév

²⁸⁶ 0.9 %; 11 kettős és egy hármas keresztnév

jegyző családja, majd egy eset kivételével kizárólag lelkészi és jegyzői körből kerülnek ki a többszörös nevek.

Nagygécen²⁸⁷ 1849-ben szintén a lelkész kezdi a szokást, viszont a legközelebbi előfordulást csak 1876-ban, már a helyi földműves, *Ferenczi György* esetében találjuk, aki viszont a helyi földbirtokos házaspárt hívta keresztszülőknek és valószínűleg azok hatására az addig újszerűnek számító Etelka és az arisztokratikus hangzású *Apollónia* nevek kombinációját választotta. Érdekes az 1878-as főnemesi *Adrienn Csilla Györgyike* előfordulás, ami még ma is megállná a helyét. Annál is inkább érdekes ezek közül a Csilla név, mivel Dugonics András kereken száz évvel az előtt megjelent regényében használta először.²⁸⁸ Ezután már a köznép is kezdte felvenni a szokást, bár sűrűnek igazán nem nevezhető.

Porcsalmán²⁸⁹ 1845-ben a már fentebb is említett Kiss Áron helyi lelkész, későbbi püspök vezeti be a szokást. Itt a főnemességnél és a helyi kisnemességnél nagyjából ugyanakkora arányban fordul elő. Pár esetben a szegények - mint pl. az 1867-ben házasságon kívül, napszámos anyától született *Lányi Polixéna Mária* édesanyja - is éltek a szokással. A többszörös névadás a településen 1883 és 1885 között kifejezetten megszaporodott, főleg a kisnemesség körében.

Szamosangyalos²⁹⁰, bár a kisebb települések közé tartozik, nemcsak arányában, hanem összességében is jócskán vezet a szokás gyakoriságában. Durván hatszor annyi a többszörös név, mint a többi vizsgált településen. Az 1851-es első előfordulástól számítva az onnantól adott összes keresztnév darabszámának negyedét a többszörös keresztnév alkotják. Azaz 99 gyermek kapott 214 keresztnévet. Ennek oka, hogy a helybéli földbirtokos, *Domahidy Ferenc* már minden gyermekének több nevet adott, méghozzá négy gyermekének tripla és csak egynek dupla keresztnévet. Ezután a birtokosok, tanítók, lelkészek már nem elégedtek meg csupán egy keresztnévvel. Az első egyszerűbb családból származó apa, amely két nevet választ, a földműves *Mihály Pál* 1878-ban. Ezután már más földműves, juhász, cseléd, szabó, kertész és zenész (cigány) családok is élnek a szokással, ők is érezhetően gyakrabban, mint a többi vizsgált településen.

Csak itt fordul elő, - de mindjárt két esetben - az ötös névadás. *Domahidy Béla* birtokos lányait 1872-ben „*Elodin Jolán Mária Terézia Melánia*” és 1874-ben „*Gizella Amadél Jolán Mária Terézia*” nevekre kereszteltette, amelyek az anyakönyv rublikáiba is alig fértek el. Érdekesség, hogy mindkét gyermek nevében előfordul a „*Mária Terézia*” összetétel, amely az uralkodóra emlékeztet. A *Jolán* pedig az időközben elhunyt előző gyermek második nevének állíthat emléket.

Urán²⁹¹ csak 1878-ban található az első eset egy *Molnár József* nevű tanító családjában, majd négy esetben helyi földműves családoknál, ebből három esetben más *Molnár* családoknál fordul csak elő.

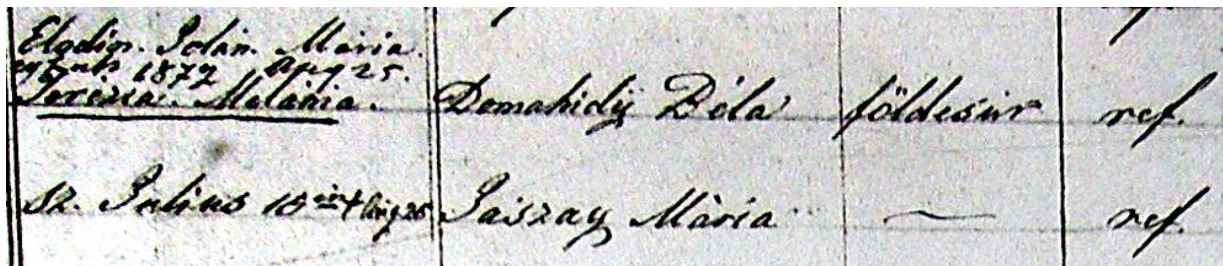
²⁸⁷ 0,7 %; 7 kettős és 2 hármas keresztnév

²⁸⁸ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csilla>

²⁸⁹ 1,9 % 51 kettős és 11 hármas keresztnév

²⁹⁰ 6,4 % 87 kettős, 10 hármas, és 2 ötös keresztnévadás

²⁹¹ 0,9 %

5. kép: ötös keresztnévadás főnemesi családban (Szamosangyalos, 1872)

Összefoglalás

1796 és 1895 között megfigyelhetjük, hogy a névadási szokások nemektől függetlenül négy nagy jellemző csoportot alkotnak:

1. *általánosan használt* - sok esetben a legutóbbi időig népszerű, szülőkről, nagyszülőkről örökölt, egyenletesen eloszló, vagy hullámzó, de ki nem haló nevek (pl. József, Sándor, Mária),

2. *kifutó* - a történelem során ismert, de lassan kiháló, vagy szórványossá gyérülő nevek (pl. Sára, Borbála, Krisztina),

3. *befutó* - hirtelen divatba jövő, a növekvő népesség név-igényét és az addigra már régóta túlterheltek kiváltását szolgáló nevek (pl. Géza, Endre, Vilma, Irma, Margit, Ida, Jolán) Ebben a kategóriában jellemzően nagyobb választékban érkezett új női, mint férfi név. Figyelemre méltóak a református lakosságra jellemző *ószövetségi nevek*, mint pl. a Mózes, Benjámin, Sámuel, Gedeon, Gerzson, vagy az éppen csak megmutatkozó Ábrahám, Izsák, Ézsaiás nevek.

4. *ritka* - szórványosan előforduló, különböző forrásokhoz, személyekhez kapcsolható nevek, amelyek lokálisan kisebb divathullámokat is mutathatnak. Ide sorolhatjuk általában a főnemességet, de az egyszerűbb családok köréből is az újra fogékony, magukat és gyermekeiket a névadással is megkülönböztetni vágyó, vagy csak éppen az arisztokrácia szokásait másoló névadását is

Felhasznált forrásjegyzék

Református keresztelési anyakönyv 1796-1895, Csenger

Református keresztelési anyakönyv 1796-1895, Csengerújfalu és Ura

Református keresztelési anyakönyv 1796-1895, Komlódtótfalu

Református keresztelési anyakönyv 1798-1895, Nagygéc

Református keresztelési anyakönyv 1796-1895, Porcsalma

Református keresztelési anyakönyv 1796-1895, Szamosangyalos

Szabó Előd: Komlódtótfalu és Nagygéc családjai, Miskolc, 2015.

lazarus.elte.hu

szabachiv.hu

Adatközlők:

Barkász Gedeonné Medgyessy Katalin (sz.: Csenger 1928.)

Szabó Előd, családfakutató (sz.: Csenger, 1973.)

Szerzőink figyelmébe

A szerkesztőség családtörténeti tárgyú cikkeket, könyvismertetéseket, illetve az egyesület életével és szakmai rendezvényekkel kapcsolatos beszámolókat vár az egyesület tagságától és az érdeklődő olvasóközönségtől egyaránt.

Kérjük, hogy:

- a lehető legjobban ellenőrizték állításait, szakirodalmi, levéltári hivatkozással, példával támasszák alá; arról írjanak, amit jól ismernek.
- a cikkeknek a hiánytalan, végleges, „nyomdakész” változatát adják le, leadás után nincs már mód a változtatásra!
- az átírásokhoz az eredeti irat olvasható minőségű (de nem több MB-os terjedelmű) fényképét a lektorok számára mellékeljék, még akkor is, ha nem lesznek a cikkbe beillesztve.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek lehetőleg legyenek jó felbontásúak, de egyenként ne haladják meg az 500 kB-ot.
- a cikkbe beillesztésre kerülő képek helyét és az esetleges képaláírást adják meg a szövegben, a képeket ne illesszék be a cikkbe, hanem küldjék mellékletben.
- ügyeljenek a helyes gépelésre, futtassanak helyesírás-ellenőrzést leadás előtt.
- ügyeljenek az iratátírás, forrásközlés pontosságára.
- az évszázadokat arab számmal, a dátumokat a következő formában tüntessék fel: „1632. július 23.” („1632.07.23.” és hasonló formátumok kerülendők!) Lábjegyzetben az „1632. júl. 23.” is megfelelő.
- a felhasznált műveket és levéltári anyagot lábjegyzet formájában hivatkozzák, külön irodalomjegyzéket nem szükséges készíteni.
- idézeteknél mindig adják meg a forrást.
- a felhasznált szakirodalmat/iratokat egységesen a következő szabványos formában adják meg:

Könyv:

Kovács István: A könyv. Bp., 2000. 50-55.

További hivatkozások esetén: *Kovács I.: i. m. 62-64.*

Ugyanarra a műre történő egymást követő hivatkozások esetén: *Uo. 75-77.*

Folyóiratcikk:

(3 vagy több szerző: et al., annál kevesebb: név szerint):

Darvas A., Kiss I., Jónás Á.: A folyóiratcikk címe. In: Élet és Irodalom 1.(2005.) 10-13.

Elektronikus:

Mint folyóiratcikk, és a részletes hivatkozásban fel kell tüntetni az URL-t és lehetőleg a letöltés dátumát:

Darvas A.: A folyóiratcikk címe. Élet és Irodalom Online (2005. június 12.).
<http://www.es.hu/pd/display.asp?channel=PUBLICISZTIKA0637> (Letöltés dátuma: 2006. aug. 20.)

Levéltári irat:

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (továbbiakban: MNL OL) P 2018 Tomcsányi (Tomcsini) család vásárosnaményi levéltára, 1. cs. 1. tétel Tomcsányi család évrendezett iratai, 1603.

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (továbbiakban: MNL PML) IV. 3. c/2. Pest-Pilis-Solt vármegye nemesi közgyűlésének iratai, köz- és kisgyűlési iratok, nemességi iratok (acta nobilitaria) 1792. fasc. 2. nr. 1988.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy válogasson a beadott cikkek közül, későbbi számra halassza megjelentetésüket, a terjedelmesebb írásokat több részre bontva közölje le. A szakirodalmi összefoglalásokkal szemben előnyben részesülnek a primér források felhasználásával készült, egyéni kutatómunkán alapuló cikkek.

Nem megfelelő színvonalú, a családfa-kutatáshoz vagy az egyesület tevékenységéhez nem kapcsolódó, korábban máshol már megjelent írásokat a szerkesztőség nem fogad el közlésre.

A cikkeket MS Word formátumban a matrikula@macse.org címre várjuk.

Köszönjük leendő szerzőink munkáját, fáradozását!

A szerkesztőség

Matrikula 2015 tartalomjegyzék

1. szám (március)

Dr. Hatvany Béla Csaba: <i>A Doboka vármegyei Hatvaniak</i>	1
Boldog Gyöngyi - Dr. Sipos III. Béla: <i>Az embermentő és családfakutató Dr. Botskor Lóránt csendőr alezredes és a csíkdelnei Botskor családja (Első rész)</i>	28
Dr. Barsi Béla: <i>Új adatok a Rodriguez család történetéhez</i>	43

2. szám (június)

Ari Ilona: <i>„Holtomiglan – holtodiglan” Házasságkötési szokások Mezőtúron</i>	1
Boldog Gyöngyi - Dr. Sipos III. Béla: <i>Az embermentő és családfakutató Dr. Botskor Lóránt csendőr alezredes és a csíkdelnei Botskor családja (Második, befejező rész)</i>	26
Könyvismertetés	
Dr. Babós Lajos: <i>Tények és dokumentumok Ormai Norbert életéről</i>	72

3. szám (szeptember)

Dr. Babós Lajos: <i>Foltos Farkas leszármazottja a barátom</i>	1
Dr. Barsi Béla: <i>Az Adorján, Frideczky és Szeleczy családok genealógiája és története az „Adorján-Szeleczy Levéltár” tükrében</i>	6
Dr. Udvarvölgyi Zsolt: <i>Nagysarlói Magyary-Kossa István földbirtokos, országgyűlési képviselő, Horthy Miklós kormányzó unokatestvére</i>	39

4. szám (december)

Dr. Babós Lajos: <i>Egy hétköznapi család nem éppen hétköznapi családfája</i>	1
Mincsik Veronika: <i>A keresztnévadási szokások hét szatmári településen 1796 és 1895 között a református keresztelési anyakönyvek alapján (Csenger, Csengerújfal, Komlódtótfalu, Nagygéc, Porcsalma, Szamosangyalos, Ura)</i>	7
Szerzőink figyelmébe	49
Matrikula 2015 tartalomjegyzék	51

SZÓRÓLAPUNK

Az Egyesület célja és tevékenysége

- a családtörténettel, családfakutatással foglalkozók egy szervezetbe való tömörítése, **tevékenységük** támogatása, **összehangolása**;
- a kezdő családtörténet- és családfakutatók számára módszertani, információs segítség nyújtása;
- érdekképviseleti tevékenység az adatok minél szélesebb körű hozzáférhetősége és kutathatósága érdekében;
- a családtörténetre és családfakutatásra vonatkozó, azt segítő információk kölcsönös cseréje, az eredmények ismertetése, a családtörténeti kutatások megteremtése, fenntartása;
- kapcsolattartás a családtörténeti kutatás témájában érdekelt külföldi magyarországi szervezetekkel, kutató magánszemélyekkel, külföldi családkutató szervezetekkel;
- a felmerülő fellelhető adatok összegyűjtése, az adatok kiértékelése, rendszerezése, az adatok feldolgozása, publikálása;
- a településkutatás gazdagítása adatokkal;
- család- és településtörténeti vonatkozású kiadványok megjelenítése, kiadása.

Ex Proteritis Prosentia - Ex multis a plen

**MAGYAR
CSALÁDTÖRTÉNET-
KUTATÓ
EGYESÜLET**

Alapítva 2011-ben

**MAGYAR
CSALÁDTÖRTÉNET-KUTATÓ
EGYESÜLET**

Hungarian Society for Family Research
Ungarischer Verein zur Familienforschung
Maďarská spoločnosť pre rodopisnú výskum rodin

Ha összeakadnál kutatótársainkkal, kutató társainkkal, ilyeneket tudnánk mesélni tevékenységük eredményeiről:

Eddig **nem is hallott** települések nevével, lakóival, történelmével, mai nevével kerültem kapcsolatba.

Szembeestem vele, hogy nemcsak a grófi vagy hercegi családok ősi családok, de **minden család**, az enyém is. Már az 1700-as évek elejéig megtaláltam az őseimet.

Megdűntem, hogy a mi családjunk **gyökereit** nemcsak a nagyapám kicsi szőlőfájában kell keresni, mert kiderült, hogy az ősei egy német településről kerültek Magyarországra. Már "csak" azt kell kiderítenem, hogy a szóba jöhető három egyforma nevű közül melyikből.

Sikerült megtalálnom édesanyám **elvezettnek hitt rokonait**, sőt már a találkozást is megszerveztük az eddig ismeretlen unokatestvérekkel.

Végre megértettem, a család miért volt olyan zárt, amikor a nagyapám rokonai felől érdeklődtem: a dédapámnak 4 felesége és számtalan gyermeke, unokája volt, akiknek a sorsa bizony néha tragikusán alakult.

Még az **unokáimat is érdekli** a család története, amióta karácsonyra kaptak egy nekik szóló rajzos családfát.

**MAGYAR
CSALÁDTÖRTÉNET-
KUTATÓ
EGYESÜLET**

Felelős kiadó:
Dr. Kollega Tarsoly István

Szerkesztő:
Dr. Hatvany Béla Csaba

Szaklektorok:
történelem, genealógia, heraldika és nyelvi lektorálás:
Babcsányi Judit és Babcsányi István
számítástechnika: Lerch János
matrikula@macse.hu

A
www.macse.org
honlapunkon a

CSALÁDKUTATÓK
rendelkezésére állunk az alábbiakkal

Tanácsok kezdőknek

Kutatóhelyek ismertetése

Segédletek
Betegségek, Fogalomtár, Foglalkozások, Speciális szótárak, Katonai szótár, Rövidítések, Szóterek, Szakkönyvek, Mikrofilmek

Linkek
Családtörténet, Heraldika, Kutatói kapcsolat

Adattárak
Családfák, Anyakönyvek, Névváltoztatások, Gyászjelentések, Magyar Főnemességi Adattár, Magyar Családtörténeti Adattár, Sírkövek, Házboris emlékművek, Helyreigazítások

Történetek

Fotógaléria

MACSE

H-1022 Budapest
Budafoki út 10/A. II/3/a.

E-mail: macse@macse.hu

Adószám: 18213056-1-41

KSH: 18213056-6499-529-01

Egyesületi tisztségviselők

Dr. Kollega Tarsoly István
elnök

Dr. Hatvany Béla Csaba
elnökhelyettes

Dr. Várkonyi Tibor
főtitkár

Beszeda László
titkár

Hirschler András
titkár

Kónya Zsuzsanna
titkár

Lengyel Sándor
titkár

Németh József
titkár

Papcsik Béla
titkár

Szigetiné Zékány Ilona
titkár

Gelei Judit
kincstárnok

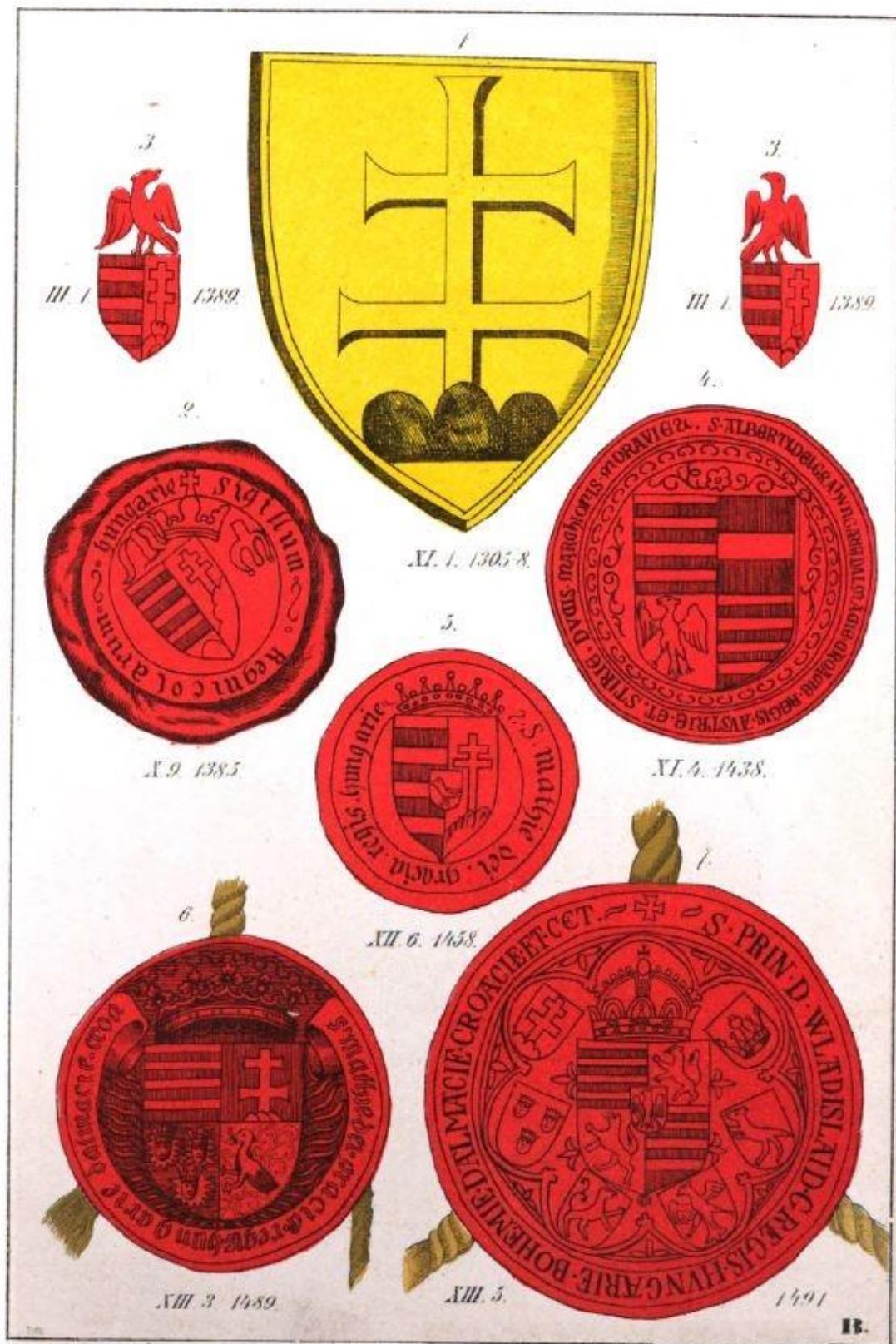
Dr. Balás István
az ellenőrző bizottság tagja

Gonda István
az ellenőrző bizottság tagja

Laurinyecz Pál
az ellenőrző bizottság tagja

Látogassa meg web-
helyünket:

<http://www.macse.hu>

Egy színes tábla Iványi Ede *A magyar birodalom címerei és színei* című munkájából